

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej . . .	K 50—	celo leto naprej . . .	K 55—
pol leta	25—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	13—		
na mesec	4 50	celo leto naprej	K 60—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredni nedelja in praznike.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročila vnaprej po nakazilu.
Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefona št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej	K 48—	četrt leta	12—
pol leta	24—	na mesec	4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadst. levo), telefon št. 34

XXIX. redna velika skupščina družbe Sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Ljubljana, 11. avg.

Velika dvorana Narodnega doma dobro zasedena od udeležnikov XXIX. redne skupščine sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Razporejenost resno, primerno sedanjim časom. Iz vsega nastopa skupščinarjev in vodstva družbe odseva razumevanje sedanjega težavnega položaja in velikih nalog, ki čakajo družbo v bližnjem času.

Ob 10. dopoldne otvori prvomestnik Andrej Senekovič veliko skupščino z nagovorom, ki se glasi:

Velečene dame! Velečasti gospodje!

Otvorjam 29. veliko skupščino, konstatiram, da je več skupščinarjev z glasovno pravico navzočih, kakor zahtevajo družbena pravila (20.), da moremo pravilno sklepati ter vas vse prav srčno pozdravim. Poseben pozdrav velja vam, ki ste navzlic vsem obstojnim težavam pri potovanju prišli iz oddaljenih krajev naše slovenske domovine. Privedla vas je pač skrb za blagor naše slovenske, raznarodenje izpostavljene deče, kateri preti ravno od dne do dne večja nevarnost.

Izmed navzočih imam čast pozdraviti predvsem zastopnike Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro poslanca dr. Janežiča in pa deželnega poslanca in ljubljanskega župana dr. Ivana Tavčarja. (Živahno pozdravljanje.)

Častiti skupščinarji! Odkar smo leta 1913. zborovali v Domžalah, odigrali so se svetovni dogodki, vsled katerih ni bilo moč več sklicati na zborovanje.

Omenim le umor presvetlega prestolonaslednika Frana Ferdinanda, izbruh svetovne vojne, smrt našega presvetlega cesarja Franca Jožefa I. in nastop vlade po prevzemu cesarja Karla in njegovi presvetli soprogi Ziti.

Ciril - Metodova družba je ob smrti prestolonaslednika po svojem prvomestniku na pristojnem mestu izrazila najiskrenejše sožalje radi prebriske izgube, ki je zadela domovino, in ogorčenje radi ostudnega zločina.

Prav tako je Ciril - Metodova družba na pristojnem mestu ob smrti Nj. Veličanstva Frana Josipa izrazila najiskrenejše sožalje; pri nastopu vladanja po Nj. Veličanstvu cesarju Karlu pa poudarila neomejeno vdanost vodstva in vseh članov Družbe sv. Cirila in Metoda prejšnji hiši habsburški.

Leta 1914. smo nameravali 8. septembra zborovati v Gorici, da bi se cenjeni skupščinarji osebno mogli prepričati o lepem razvoju družbenega šolstva v Gorici. Isto leto smo hoteli tamšnjo šolsko stavbo povisati za eno nadstropje, da bi v njej bilo prostora za šolski vrtec in trirazredno mešano ljudsko šolo. — A pričela se je svetovna vojna, ki je uničila vse naše lepe načrte. Družbena šola v Gorici je danes razvalina, v kateri ni lesenih tal, ne vrat, ne oken.

S pričetkom vojne so podružnice malone vse ustavile svoje delovanje za Ciril - Metodovo družbo, ker je državljanska dolžnost klicala vsakega posameznika, da rešimo svojo domovino Avstrijo.

Kakor ste čitali v družbenem koledarju, je družbeno vodstvo leta 1914. ponudilo vladni vse svoje šolske prostore, da jih porabi za vojne namene; svojim podružnicam pa je naročilo, da naj delujejo vsaka v svojih razmerah v prosepah blagotvornega društva »Rdečega križa«.

Uvidevajoč, da se družbena glavica hitro zmanjšuje, je družbeno vodstvo v svojem koledarju za leto 1916. klicalo: »Slovenci, poleg obilnih dolžnosti, ki vam jih nalaga patriotična dolžnost vsled vojne, ne zabite Družbe sv. Cirila in Metoda, naše edine obrambne šolske družbe.«

Častiti skupščinarji! Iz družbenih koledarjev razvidite, da je Ciril - Metodova družba ves čas vojne na svojih zavodih navzlic vsem težavam državala bolj ali manj reden pouk. Edinole na Goriškem je po početku vojne z Italijo moralo nehati vsako delovanje.

Družba sv. Cirila in Metoda je v tem vojnem času ne samo svojih zavodov vzdrževala kakor poprej, marveč je celo napredovala. Z začetkom šolskega leta 1916/17 je otvorila v Trstu prvi razred deške mešanske šole, t. j. druge slovenske mešanske šole na Slovenskem sploh. Obisk te šole je tolik, da je v preteklem šolskem letu bilo treba prvega razreda otvoriti v zbornišnici. Število otrok na družbenih vrtcih in šolah je po pričetku vojne precej padlo, a začelo se l. 1916. in 1917. zopet zvišati. Posebno v Trstu smo imeli v preteklem šolskem letu tak naval, da ni bilo dobiti n e potrebnih prostorov, ne učiteljskih moči. Imeli smo ondi v preteklem šolskem letu 46 razrednih oddelkov z 2257 učenici koncem šolskega leta. Več razrednih oddelkov je imelo 60 do 70 učenec in bi bilo treba jih deliti v po dva oddelka, ko bi družba imela prostore, potreben denar in učitelje.

Za časa vojne je Ciril - Metodova družba porabila približno 300.000 kron svoje glavice. Da je doslej mogla premagati vse te težave, se ima zahvaliti pač onim mecenom, ki so jej v svojih oporokah velili ali pa ob drugih prilikah darovali večje vsote. Največji med temi dobrotniki so umrli: Karel Kotnik, Viljem Polak, Marija Vilhar, Ivan Fabjančič, Franc Babič, župnik Škerjanc, Anton Poljšak. Poleg teh jih je mnogo, ki so družbi volili manjše vsote od 100 K do 5000 K. Ko bi Ciril - Metodova družba ne imela teh mecenov, bila bi danes beračica, ki nikjer ne bi mogla vršiti svoje naloge.

Tudi za časa vojne, od zadnje velike skupščine leta 1913. je družba prejela precejšnje število volil, in sicer:

Leta 1913.: Ivan Korošec iz Gorice 198 kron 50 vin.; Matija Sinko, d. h. svetnik iz Središča, 1000 K; Josip Potelak, davčni upravitelj v Kamniku, 35 K; Matija Zavar iz Zage na Goriškem 189 K 48 vin.; ga. Reinöhl - Suhadlnik iz Gorice 2000 K; ga. Franciška Malvi iz Ljubljane 400 K; Fran Babič, posestnik v Ljubljani, posestvo in čista premoženja 21.000 K.

Leta 1914.: ga. Reinöhl - Suhadlnik iz Gorice 2000 K; Fran Repič, župnik, Gradisce pri Ptuj, 40 K; ga. Ivana Šibenik iz Šiške 100 K; Jak. Pukl, zasebnik na Dunaju, 200 K; ga. Amalija Vončina, soproga ravnatelja v Ljubljani, 50 K; dr. Fran Košmelj, višji štabni zdravnik v pok. v Ljubljani, 8000 kron. Pokojni je daroval med drugim vsako leto zneske za obrambni sklad in darove. Fran Škrjanc, župnik v pok. v Ljubljani, posestvo, čista nad 4000 K.

Leta 1915.: Ivan Pogorelec, poštni uradnik v pok., v Sodražici, 300 K, bil je velik prijatelj družbe in je imel vedno odprte roke, dokler je živel, za družbo. Anton Poljšak, posestnik v Zupanju, umrl dne 14. novembra 1915. je volil svoje premoženje družbi, vredno nad 30.000 K.

Leta 1916.: ga. A. Strucl, posestnica v Ljubljani, 600 K; ga. Neža Pirjevec iz Sežane 115 K; ga. Marija Piršič iz Ljubljane

50 K; Jurij Šumnik, poročnik, št. Mihel pri Pliherku, 200 K, bil je pred leti podpiran kot učiteljski; bil je ranjen in na smrtni postelji se je spomnil svoje nekdanje dobrotne, naše družbe.

Leta 1917.: Ambrož Poniz z Goriškega 100 K; Lovro Tehanc iz Skočjana 60 K; Ivan Jasenc iz Ljubljane 500 K; Fran Jarc, posestnik iz Medvod, 3000 K; ga. Ana Kukovec, Sv. Lenart, 29 K 30 vin.; Martin Krže iz Sodražice 2000 K; Ivan Leskovec iz Ljubljane 500 K; Anton Svetina, notar v Pliherku, 40 K; A. Turnšek, Nazaret, 50 K; Ivan Narobe, župnik v Kamniku, 28 K 62 v; ga. Marija Mastnak, Dramlje, 20 K.

Leta 1918.: Jož. Lukežič iz Škedinja 20 K; Anton Zirc, posestnik na Krupi, volil 6000 K, izplačalo se je po odbitku stroškov 5050 K 42 vin.; ga. Pepina Gorišek roj. Mahorčič, soproga želez. adjunkta v Divači, 500 K.

Volila, k se niso izplačala: dr. Fran Munda, odvetnik v Ljubljani, umrl dne 14. decembra 1914, volil 1000 K, katere se niso izplačale.

Prejeta zavarovalnina od slednjih: ga. Marija Jonke iz Bovca, umrla 17. septembra 1913, družba prejela 500 K; A. Žibor, učitelj pri Sv. Lovrencu, umrl dne 8. avgusta 1914, družba prejela 500 K; dr. Janjo Šernek, zdravnik, umrl dne 6. januarja 1915 v srbskem vojništvu, družba prejela 2000 K; Henrik Franzl, posestnik v Ljubljani, umrl dne 3. julija 1917, družba ima še dobiček 500 K; Maks Perlsig, trgovec, železn. umrl dne 28. februarja 1918, družba je dobila 148 K 50 vin.

Kruta smrt nam je o dnešne zadnje skupščine pobrala zelo mnogo prijateljev, podpornikov in sodelavcev. Mnogo izmed njih je na vojnem polju darovalo svoje mlado življenje za domovino. Niso mi znana imena vseh umrlih Ciril - Metodarjev; kolikor je bilo mogoče, je družba v vsakoletnem koledarju s kratkimi životopisi in slikami dočistila njih spomin.

Prvomestnik prebere imena članov, ki si so bili tokom vojne umrli in imena umrlih družbenih učiteljev, ki so: Rado Meršek, družbeni učitelj v Trstu, padel 21. julija 1915 na koroški meji; Anton Turk, družbeni učitelj v Gorici, padel dne 25. oktobra 1915 na Deberdolu; Egon Jezeršek, družbeni učitelj v Trstu, padel dne 14. novembra 1917 ob Plavi in Vinke Engelman, družbeni učitelj v Trstu, umrl dne 10. februarja 1918.

Vsem preminulim sodelavcem hočem ohraniti trajen in hvalečen spomin. Vas pa prosim, da z menoj zakličete: Slava njim!

Jugoslovanska delaracija je blagodejno vplivala tudi na razvoj naše družbe ter je oživela delovanje posameznikov in podružnic v korist družbe. Imamo sicer mnogo podružnic, ki še vedno spm, a med njimi mnogo takih, katerih je večina odbornikov, ali pa vsaj nedelavnejših na vojnem polju. Upajmo, da se tudi te v kratkem prebude!

Moja dolžnost je, da na tem mestu imenujem še en faktor, kateremu se mora naša družba zahvaliti za preprijano podporo, to so naši časniki, v prvi vrsti »Slovenski Narod« in »Edinost«. Oba ta lista objavljata leto za letom novice o delovanju in važnosti Ciril - Metodove družbe ter izkazujejo večkrat v dolgih kolenah družbi poslana darova. Srčna hvala, a obenem prošnja, da svojo naklonenost do Ciril - Metodove družbe ohranite tudi še v tudi še v bodoče.

Končno sporoči prvomestnik pozdrave dolgoletnih marljivih sodelavcev gospoda in gospe Podkrajskih, ki se vsled boleznih ne moreta udeležiti glavne skupščine ter želita družbenemu delovanju največjega uspeha.

K besedi se oglasi na to ljubljanski župan in deželni poslanec dr. Ivan Tavčar: Slavna skupščina! Izpolnjujem svojo hvaležno dolžnost, da Vas pozdravim v imenu mestne občine ter Vas najtopleje zahvalim, da sta počastili zopet Ljubljano s tem, da ste v nje sredo sklicali svojo veliko skupščino. Mi nismo politič. društvo, mi smo društvo, ki more delovati v toliko, kolikor je deležno velikega navdušenja našega naroda, ki ga hočemo vzdržati proti navalu mnogoštevilnih nasprotnikov. Obzrlujem le, da Vas Ljubljana ni mogla sprejeti tako, kakor je bila njena želja. Prepričani pa ste lahko, da Vam bidejo srca prebivalcev enega izmed glavnih mest naše Jugoslavije danes tako krepko nasproti, kakor ob pričetku delovanja naše družbe. Družba sv. Cirila in Metoda je preživela težke čase. Velika je morala biti spretnost vodstva, da je vzdržalo našo družbo in ji omogočilo življenje. Lahko to potrdim na tem mestu, ker sem videl težavno delo našega vodstva. Vi, ki morda ne poznate vseh tajnosti tega težavnega življenja, bodite prepričani, da je zaslug vodstva naše družbe, da se vrši danes XXIX. skupščina. Dostikrat je viselo družbeno življenje samo na niti, danes v petem letu vojne zborujemo zopet v Ljubljani in s ponosom nas navdaja, da vidimo zborovalce zbrane v tako lepem številu in v taki složnosti. Moja želja je, ki jo izrekam v imenu Ljubljane, da bi vladala med Vami vedno ta edinstvo in da bi imeli vedno pred očmi en sam mogočen cilj, da delujemo vsi za uresničenje velike naše naloge. Ne mislite, da bo delo končano z vojno, nasprotno, po vojni bo treba še mnogo bolj intenzivnega dela in pri tem naj pomaga edinstvo in navdušenje za našo stvar. S posebnim ponosom me navdaja, da vidim na tej skupščini v tako mogočnem številu zbrano našo narodno ženstvo. Želim, da nam ostane tudi naše ženstvo zvesto ter izrekam še enkrat željo, da si ohranimo tudi za bodoče delo edinstvo in navdušenje. (Živahno odobravanje.)

Za družbo sv. Cirila in Metoda za Istro se je oglašil k besedi poslanec dr. Janežič. Zahvalil se je za pozdrave prvomestnika ter je prinesel pozdrave svoje družbe, mlajše posestrine družbe v Ljubljani, ustanovljene po njenem vzorcu, samo z bolj omejenim delokrogom, ki pa vzdržuje poleg hrvatskih šol v Istri tudi slovensko šolo v Kopru in več slovenskih šol v piranskem okraju ter na ta način razbremenjuje ljubljansko družbo. Dosedaj ni bilo med obema družbama nobenega spora in ravno to paralelno delovanje obeh družb je eden največjih pojavov v našem narodnem življenju, dokaz, da vzajemnost ni ostala med nami samo v besedah, marveč da sloni že na realni podlagi. Izreka prepričanje, da bo mogoče v bodočnosti doseči obema družbama še mnogo lepih uspehov in želi, da bi bil vsak uspeh ene družbe v veselje drugi. V tej nadi prinaša pozdrave družbe sv. Cirila in Metoda za Istro, želeč plodnosnega delovanja ljubljanske družbi, s katerim naj položi temelj nadaljnjemu narodnemu razvoju.

Tajniško poročilo poda na to dr. Janko Šlebingar.

stala slovenskim narodom, o tem se je Tomášik sam uveril l. 1884, ko je potetl Prago in je bila njegova pot tja pravi triumf. Čehi so mu takrat poklonili narodni dar. (Po Jas. Vlčka v »Nar. Listih« 31. jan. 1913.)

Kakor češka himna »Kde domov můj«, tako se je tudi pesem »Hej Slovani« kmalu udomačila med Jugoslovane. Gajev Ilir Rakovac jo je še istega leta, ko je bila prvič natisnjena, torej l. 1838., prepesnil v srbohrvaščino ter jo čitamo sedaj pod naslovom »Duh hrvaški« na pr. v Klaičevi pesmarici (str. 10):

Oj Hrvati, jošte živi riječ naših djedova, dok za narod srce bije njihovih sinova; živi, živi duh hrvaški, živjet ćeš vjekoma, zalud ponor prijeti pakla, zalud vatra groma.

Klatč označuje znani napev kot »poljsko - češki narodni napev«, a navaja še enega »živahnega, kakor mazurka«.

Pesem pa je prevedena tudi v slovenščino in v tem slovenskem prevodu jo na Slovenskem običajno pojemo. Kdo jo je poslovenil in kdaj je bila poslovenjena, tega ne vem. Vsekakor jo nahajam že v Razlagovi pesmarici leta 1863, pod naslovom:

Slovenski duh

Hej Slovenci, naša reč slovenska živo kljfe, dokler naše verno srce za naš narod bije. Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veko! Grom in peklo, prazne vaše proti nam so steke.

Naslov slovenskega prevoda spominja hrvaškega, vendar kažejo druge posebnosti, da je slovenski prevod prirejen sigurno po češkem izvirniku.*

Pesem je med nami malone ponarodneta. Postala je del nacionalnega čustva in s tem sila, ki se je proti njej zamenjal boril bivši deželni predsednik kranjski baron Hein — pravil je, da to ni slovenska pesem, ampak »ein französisches revolutionäres Hetzlied« (»Slov. Narod« 10. marca 1894) — pa se bodo proti njej zamenjali tudi drugi gospodje, ki jo hočejo z junaškim peresom spraviti s sveta.

*) Prevajatelj nekaterih čeških besed ni prav razumel. Češko »reč« je pustil kot reč. Češke »vzteky« (»steklosti«, besnost) je pustil. »Vyrvatí« je prevel s »podkati«. Češko »také« ga je zavelo najbrž v »tada«. »Pevně« je spajal s »petí«. V Aljaževi pesmarici je »pevně« prevedeno že pravilno s »trdnost«. Izraz »če podreti« spominja srbohrvaščine.

LISTEK.

„Hej Slovani“.

Iz tisoč in tisoč grl doni mogočno kakor trombe glas ta pesem po vsem slovenskem svetu — uniformiranim gospodom v praškem deželnem šolskem svetu pa se je zazdelo, da bodo zmagovalci, če jo češki šolski mladini prepovedo peti na svojih izletih in v svojih družbah.

Zgodovina teh malih gospodov se nikoli ne bo pisala, pač pa bo slovela pesem »Hej Slovani« in njen avtor Sam o T o m á š i k.

Tomášik je bil rojen 8. februarja 1813 v Jelšavski Teplici v gorati vzhodnoslovaški gemerski županiji na Ogrskem. Ko je doraščal v mladeniča, je njegov slovaški krajan Jan Kollár že bil spesnil svojo slovensko velepesem »Slavino hčer« ter je Safarik slikal sliko vsega Slovanstva. Oba sta bila Slovaka, a oba sta pisala književno češčino. Tudi Tomášik je pesnil češki; ko pa se je nekoliko pred l. 1848 in nekoliko po tem letu slovaščina razvila v samostojen jezik, se je je poprijel tudi

Tomášik. Zbirka njegovih pesmi, ki je izšla l. 1885., ni velika. V predgovoru izraža Tomášik upanje, da bo njegova slovaščina poleg češčine je koristila vzajemni bratski slogi med Čehi in Slovaki, ter pravi: »Za znanstveno izobraženega Slovaka je in bo temeljito znanje češčine vedno potrebno, a z druge strani Čehu ne škodi, če se seznani s književno slovaščino.« Njegovi verzji se naslanjajo na narodne krakovjake in so mnogi našli skladatelja ali pa se naravnost privajajo narodnim napevom. V sonetih pa se je Tomášik na kollarovski način zanašal tja ob baltsko morje, kamor je kot mlad bogoslovec hodil iz Berlina; drugje pa v njem odmevaljo čini junaških Crnogorcev.

Kdaj je nastala njegova pesem »Hej Slovani«? Leta 1834., torej prav onega leta, ko se je prvič javno pela češka himna »Kde domov můj?«, je mladi 21 letni evangelijski pridigar Tomášik, izvoljen že za župnika v vasi Hižno, potoval čez Prago v Berlin, da bi si na tamonjšni univerzi izpopolnil svoje znanje. Kakor pred njim Kollár in Safarik, se je ustavil tudi on v Pragi, kjer so ga češki književni krogi iskreno sprejeli. Izprejavljali so ga po zgodovinskih stari Pragi in mu kazali novo. Končni vtisk je bil mučen: mladi Slovak je povsod videl Nemce in povsod

lišal nemščino in zazdelo se mu je, da se prorokovanje nekaterih malo starejših vlastencev o ginočem narodu že izpolnjuje. V teli tuzi so šinih skozi misli mladega pridigarja ognjevit in zmago proročujoči kljci njegovega zemljaka Kollára, v duši mu je zadonela klica stare reformacijske husitske pesmi, iz katere je dihalo trdno zaupanje v uspeh boja božjega, in njegovo pero je hinoma načrtalo dvanaest verzov, ki so od male češke sedaniosti obračajo k velikim slovenskim bodočnostim.

»Hej Slovani... živi, živi, duh slovenski, živel bo na veko...« Jezika dar nam je podaril Bog. — Bog je z nami, kdor je proti nam, tega Perun uniči... Mi stojimo trdno kakor zidovi... Težke besede, kakor besede prorokov starega zakona! L. 1838. so bile natisnjene v slovaškem Litovskem Sv. Mikolašu. In od takrat je pesem na krilih poljsko - mazurske melodije donela sto in tisočkrat po vsem češkoslovaškem in slovaškem svetu na priateljskih sestankih, izletih, »besedah« in balih že pred l. 1848; z njo so množice pozdravljale novo življenje mlade svobode l. 1848. donela je na revolucijskih barikadah tega leta v Pragi in v vrstah slovaških prostovoljcev na Slovenskem, snemljala je novo ustavno življenje po l. 1860. Kaj je pesem po-

bila po večini izpraznjena, mnogo družin se je izselilo; zato se je število učencev v teh krajih izdatno sklenilo. Meseca julija 1914 je bilo izmed 21 družinskih učiteljev 9 poklicanih in vojaško službovalnih in sicer 7 iz Trsta, eden iz Gorice in eden iz Mute; tekoma šolskega leta jim je sledilo v Trstu še 12, oproščeni jih je bilo v začetku malo. Vodstvo si je v Trstu moralo pomagati z radovoljnostjo, supletenjami, ali pa skrbeti pouk; pomanjkanje moških učnih moči je še sedaj zelo občutno. V Gorici je vojaštvo, ki v začetku vojne zasedlo družbeno šolsko poslopje; pouk se je prvo leto vojne mogel vršiti v prostorih »Šolskega doma«, ki je prepustil Družbi brezplačno dve šolski sobi. Sedaj je naše šolsko poslopje na Blanci razvalina. Na zopetno odprtje goriske šole s prihodnjim letom torej ni misliti. Poslopje družbene šole v Krmini je v dobrem stanju, le notranjščina je trpela. Z aprilom letošnjega leta je odprl v njej gradišćanski c. kr. šolski svet 3 razrede javne ljudske šole v italijanskem jeziku; vodstvo je ukrenilo vse potrebno, da se v teseni izročni poslopje svojemu pravemu namenu in se odprti zopet slovenska šola.

Najlepše uspehe na polju narodnega šolstva ima Družba zabeležiti ves čas svojega obstoja v Trstu. Statistika nam nudi sledeče zanimive številke: Koncem šolskega leta 1913/14 sta šteli deška in dekliška šestrazrednica pri Sv. Jakobu in dekliška sedemrazrednica na Acquedotto 19 razredov z 37 oddelki, 1955 učencev. Vojni dogodki so vplivali močno na Trst, umevno je torej nazadovanje v letu 1914/15. Šestrazrednica pri Sv. Jakobu sta se razširili v sedemrazrednico, dekliška šola na Acquedotto je postala osemrazrednica; v 22 razredih ali 42 oddelkih je bilo koncem šolskega leta 1516 otrok. Z naslednjim šolskim letom sta se razširili obliki šoli pri Sv. Jakobu v osemrazrednico, tako da imamo od tedaj v Trstu tri osemrazrednice, ki so štete ob zaključku šolskega leta 1915/16 40 oddelkov s 1829 učenci, 1. 1916/17 37 oddelkov s 1968 in letos je bilo 46 oddelkov z 2157 učenci oziroma učenkami, torej je doseženo do zdaj najvišje število. Važno izpolnitev je doseglo naše tržaško šolstvo s tem, da so se zadnji tri razredi deške osemrazrednice spremenili v mešansko šolo. Tekom šolskega leta 1915/16 je učiteljski zbor izdelal učni načrt za to šolo, ki ga je vodstvo Družbe predložilo c. kr. šolskim oblastim v odobrenje. Naučno ministrstvo je dovolilo s šolskim letom 1916/17 otvoriti 1. razred mešanske šole, kateremu je sledil z lanskim šolskim letom II. razred in letošnji teden se odprli še tretji. S tem smo dobili prvo slovensko mešansko šolo na Primorskem in drugo na Slovenskem sploh. — Vodstvo Družbe bo moralo začeto delo nadaljevati: izpremeniti bo treba na isti način obe dekliški osemrazrednici v normalni petrazredni ljudski in trirazredni mešanski šoli; deške paralele na Acquedotto željno čakajo osamosvojitve pod lastnim vodstvom in razširjenje v osemrazrednico, oziroma v drugo deško mešansko šolo, ki bo dajala slovenski državi obrtni in slov. trgovski šoli naraščati. Na Acquedotto ne bo mogoče več dolgo vztrajati v sedanjih pretesnih šolskih prostorih, ki ne odgovarjajo šolskim zahtevam; manjka jim tudi primerna telovadnica, kar ovira telesno vzgojo otrok; potreba po novi šolski stavbi je od dne do dne večja. Šola pri Sv. Jakobu bo nekoliko razbremenila nameravana nova mešana ljudska šola pri Sv. Vidu, za katero je že kupljeno primerno poslopje; do zdaj se je oglašalo za prvi razred 70, za drugi pa 57 učencev in učenek, jasen dokaz, kako važna postojanka postane nova šola v bližini raznih industrijskih podjetij, kjer skuša nemški življenjski izpodrinuti na vse načine Slovence. V tem okraju stoji tudi nova nemška navtična šola, tu sta dobila svoj dom nemški in slovenski otroški vrtec. Slovenska ljudska šola postane tukaj prava narodna trdnjava, kakor pripada Acquedottoji važna naloga, skrbeti za to in uporabiti vsa sredstva, da slovenski otroci ne bodo vzdrževali in polnili umetno vzdrževanih državnih nemških razredov v tem okraju. Šentvidska šola je delo tržaške poštvenosti; ves denar za to šolo so zbrali Tržičani sami, sami so si priskrbeli šolske prostore, šolsko opravilo in učila ter sami zbrali sredstva za vzdrževanje šole za bližnjo bodočnost. — Kar je oviralo pouk in razvoj ljudskega šolstva med vojno sploh, to velja seveda tudi za Trst in sicer še v posebni meri: Pomanjkanje je kuriva, štetiti je bilo treba na vseh koncih in krajih. Otroci ob slabem vremenu niso prihajali v šolo, ker niso imeli ne čevljev, ne obleke, posebno pri Sv. Jakobu, kjer so povedni delavski otroci. Matere, ki imajo svoje može pri vojakih, so bile prisiljene uporabljati otroke tudi za domača dela, posebno za čakanje na aprovačijske drobtinice. Druge so se vozile po svetu po živila, in starejši otroci so morali doma paziti na mlajše; s tem so naraščale šolske zamude od dne do dne. V zadnjem letu je začelo primanjlovanje knjig, zvezkov in raznih šolskih potrebščin, kar postane s prihodnjim šolskim letom še občutnejša ovira pouka. Edino razne šolske prireditve, ki so se gojile in uprizarjale s šolskimi otroci, so dvigale ugled in delo za šolo in dajale ljudem vzpodbudo za nadaljno delo. Njih uspeh je bil gneten in moralen; dale so mnogo v patriotične namene, a mnogo so pripomogle k olajšanju bode lastnih otrok. Ljubka prireditelj pravilnice igre »V kraljstvu palčkov« ostane tudi ljubljancem v prijetnem spominu. — Vse priznanje pa gre našemu učitelstvu, ki je v teh težkih časih splošnega pomanjkanja in nezmožnosti draginje nesebično in požrtvovalno vršilo svojo dolžnost v šoli in delovalo pri raznih prilikah tudi izven šole. Lansko šolsko leto je bilo na družbenih zavodih v Trstu zaposlenih 56 učnih moči, med temi e bilo 19 v službovanje pridelenih državnih učiteljev in učiteljic, ostalih 37 je bilo nastavljenih od Družbe.

Predno se poslovim od našega Trsta in Gorice, moram se beležiti iz družbene šolske kronike žalno vest o smrti štirih odličnih učiteljev: trije so žrtvovali svoje mlado življenje na bojnem polju, četrti je izdihnil do zadnjega diha delaven po daljšem bolehanju.

Rado Meršek, marljivi gojenec družbene šole v Trstu, od septembra 1912 nien vrli učitelj, je padel 21. julija 1915 na koroski meji; tri mesece nato mu je sledil na Doberdolu udamu mu prijatelji Anton Turk, družbeni učitelj v Gorici, kjer je deloval z vso vno v šoli, pri goriskih moški C. M. podružnici kot blaginjak in pri raznih drugih narodnih društvih. Dne 14. novembra 1917 je bil zadet od sovražne krogle ob Pivati potok Egon Jeržek, odlični telovadeec, neumorni organizator šolskega naraščaja, ki je posvečal »vse moči telesni vzgoji mladine svojega naroda«. Letos 10. februarja se je za vedno poslovil od nas idealni Vinko Engelmann. O njiju piše šolsko poročilo, da je slovenska mladina v Trstu imela do sedaj malo za njeno vzgojo tako vnetih učiteljev. »Kakor je bilo nitju delovanje v šoli vestno izvrševanje službenih dolžnosti v prid njima izročene mladine, tako je bilo vse drugo njuno življenjsko snovanje nepretrgano žrtvovanje vseh moči koristi našega naroda sploh. Engelmann je bil povsod udeležen, kjer se je razmotrivalo kako važno vprašanje slovenske šole, slovenske mladine, slovenske družine.« Ohranjen jim bodi časten spomin!

Stanje družbenega šolstva na Koroskem je danes enako kakor je bilo pred vojno. Vsi naši načrti so se do zdaj izjalovili ob zlobi in neizprosni sovražnosti narodnih nasprotnikov. Štirirazredna mešana ljudska šola v St. Rupertu pri Velikovem, edina narodna postojanka, ki jo oskrbujejo šolske sestre z denarno podporo naše Družbe, seveda nima pravice javnosti; število otrok je ostalo v zadnjih letih približno na isti višini. V začetku preteklega šolskega leta je štela šola 176 otrok, letos ob sklepu pa 139. Mešana dvorazrednica na Muti izkazuje poprečno 80 do 90 otrok. Važna točka ob severno-vzhodni meji je Maribor. V Studencih pri Mariboru bomo čakali menda tudi v bodoče brezuspešno na stavbno dovoljenje; toda v mestu samem se razvijajo razmere vsaj do zdaj ugodne. Lokalni faktorji so se oklenili tega prevažnega dela z vso ljubeznijo; denarni prispevki se stekajo od vseh strani slovenske in slovenske domovine v ta namen pri tamošnjem odboru, in tako upamo, da vstane skoro ob Dravi nova narodna trdnjava. Da družbino šolstvo trajno napreduje tudi tekoma vojske, svedoči število otrok. Po preteku prvega vojnega leta je padlo okroglo za 400, nato se je začelo dvigati in sedaj ob sklepu šolskega leta 1917/18 izkazuje statistika 1070 dečkov in 1470 deklic, skupno 2540 otrok, torej kljub izpadu Gorice in Krmina 26 otrok več, kakor smo jih imeli pred vojno.

Z naraščanjem števila šolskih otrok se večajo naravno tudi družbeni izdatki in s tem naj bi se podvojilo delovanje njenih podružnic, ki tvorijo glavni vir dohodkov, da bo mogoče zadostiti vsem potrebam naše obrambne organizacije. Delovanje podružnic je ob začetku svetovne vojske doživelo hud udarec. Mnogo jih je izgubilo svoje najdelavnejše člane, druge so prenehale z delovanjem, ker se je proslavilo narodno delo za veleizdajo, zopet druge so posvetile v službi Rdečega križa in v drugih karitativnih društvih svoje delo lajšanju gorja, ki ga je novročila vojska v neskončni meri trpečemu človeštvu. Novo življenje je zaplalo po slovenskih in jugoslovanskih pokrajinah, ko je lansko majniško solnce prodrlo megle dvomov in ogrela naša otpla srca k novi ljubezni, ganilo naše roke k novemu narodnemu delu. Ta dobrodejni preobrat se pozna tudi v delovanju naših podružnic. Leta 1914 jih je delovalo 211, naslednje leto le 124; 1. 1916, 114, 1. 1917, je padlo število na 93; toda letos se je dvignilo število delujočih še sedaj do skupščine na 126 in njih prispevki so narasli nad 50.000 K, ker presega letne prispevke podružnic zadnjih let. Lani je štela Kranjska komaj 36 podružnic, letos se jih je odzvalo do zdaj 58, po večini s častnimi vstopi, mnogo krajev je poslalo nad tisoč kron. Daleč za njimi pa si ostala tokrat naša bela Ljubljana, ki te je v zadnjih dveh letih nadkrilila z dvakrat večjim zneskom celo Vrhnika! Ne pusti vendar, da bi ta madež narodne mladosti kazil tvoje dobro ime! — Delovanje tržaških podružnic je bilo tudi zadnja leta vzgledno na štajerskem je letos zanimanje za Družbo naraslo; častno mesto si je letos priborilo Celje z obema podružnicami in z Gabriem, ki uspešno tekmujejo z Mariborom. Ostale štajerske podružnice so pridno oglašale, vendar jih še dokaj pogrešamo. Na Koroskem deluje podružnica Beljak z okolice, vse druge spe in čakajo dramitelja. Pokroviteljini šteje Družba danes 664; za obrambni sklad se je prijavilo 1212 kamenarjev, izmed katerih je do zdaj vplačalo svoje deleže 760 družbenikov. Nabiralniki še vedno počivajo zaprašeni med gostilniško staro šaro; da pridejo zopet na vidni prostor, da se polnijo in pravčasno izpraznijo, to budi skrb podružniških funkcionarjev. Z veseljem bledimo dejstvo, da se je v zadnjih letih za našo šolsko družbo izredno oživilo zanimanje med slovenskimi častniki in moštvom; pošiljali so ji prihranke s fronte in iz zaledja po vzgledu nemških tovarišev, ki podpirajo vsestransko svojo obrambna in napadalna društva. Mnogo požrtvovalnih prijateljev Družbe nam je iztrgala v zadnjih letih pri svoji bogati žetvi neizprosna smrt; njih se spominja družbin »Koledar«, nekaterih se je spomnil danes tudi g. prvomestnik. Družba jih ohrani v hvaležnem spominu!

Nazadnje naj še omenim delovanje družbine pisarne, kjer se stekajo vsi posli, odkoder se vodi vsa obširna organizacija. Vodstvu v pomoč je delovalo do izbruha vojne petro pisarniških moči; župnik A. Berce, ki je deloval pri Družbi sedem let kot zapisnikar, se je poslovil od nje v jeseni 1. 1914, postalni učitelj A. Beg pa je od 1. 1915. mobiliziran. Tako opravljajo razne pisarniške posle ves čas vojske vestno trije uradniki pod vodstvom g. prvomestnika.

Sklepam z željo, da ostanejo Družbi sv. Cirila in Metoda zvesti vsi dnevi dosedanjih prijateljev, da se jim pridružijo nove čete v težkem boju za naš narodni obstoj, da vztrajajo do tedaj, ko lahko radostno vzkliznejo. Naša šolska družba je dovršila svojo nalogo.

narod je ne potrebuje več, kajti dosegel je svoje pravice tudi na polju šolstva!

Zivahno odobravanje je sledilo temeljitemu poročilu tajnika ter se je oglašil k besedi delegat tržaške podružnice, izražajoč željo, da naj se na meščanski šoli pri Sv. Jakobu v Trstu ustanove dekleške vzporednice in da se pri personalnih družba ozira na gotove želje učiteljskega.

Nato je podal družbeni blaginjak notar Hudovernik svoje poročilo, iz katerega posnemamo le nekatere točke, ker smo večino blaginjskega gradiva objavili že v sobotni številki. V vseh štirih vojni letih so stroški nadkriljevali redne dohodke ter je imela družba velike primanjiljaje, katere je morala kriti iz družbene glavnice. V teh časih je prišlo torej družbi prav, da je v prejšnjih letih varčevala z družbeno glavnico. Če bi družba teh prihrankov ne bila imela, bi bila prišla v veliko denarno krizo in ne bi bila mogla pokrivati niti svojih rednih potrebščin. Viri, iz katerih je družba zajemala redne dohodke, so v teh letih precej usahnili. Prispevki podružnic so bili jako pičli in vendar dajejo ravno podružnice v normalnih časih družbi poglavitni del rednih dohodkov. Prvenstvo med vsemi podružnicami pristaja Trstu. Razna darila, ki so sicer prihajala družbi, so se tudi skčila, le nekateri denarni zavodi in občine so se redno spominjale družbe s stalnimi prispevki tudi v teh letih. Blaginjak se spominja tudi daril, izkazanih in poslanih družbi potom listov, zlasti potom »Slovenskega Naroda« in »Edinosti«.

Kljub vsem denarnim neprilikam, s katerimi se je družba borila v zadnjih letih, je znašala koncem leta 1917. čista imovina družbe 1.229.920 K 23 v. Upoštevati pa je treba, da je družbena imovina večinoma naložena v posestvih.

V zadnjem času so se podružnice zbudile k novemu življenju in tudi med občinstvom vlada večje zanimanje ter je upati, da se bodo dohodki zopet pomnožili. Z največjo hvaležnostjo se moramo spomniti naših hrabrih vojakov, kateri so tekmovalje med seboj nabrali na vojnem polju okrog 4000 K ter jih naklonili družbi. Slava in iskrena zahvala našim slovenskim junakom! Tudi naši bratje Čehi so uvaževali družbo. Češko omizje v Ljubljani je vplačalo 18 kamnov za obrambni sklad. Tudi njim iskrena zahvala.

Se letos bo družba otvorila šentvško šolo v Trstu ter ji bo izdatno treba podpreti tudi slovensko šolo v Mariboru. Zato se obrača do skupščinarjev, do podružnic in do vseh imovitih slojev splošno, da naj uvažujejo delovanje družbe, da bo mogla nadaljevati svoje plodonosno delo.

Po poročilu nadzorništva, katero je podal državni poslanec dr. Ravnihar, se je izreklo zboru absolutorij z zahvalo ter je občni zbor izrekel posebno zahvalo knjigovodju družbe, višjemu blaginjaku dr. Josimu.

Volitev.

Predno se je izvršila volitev, je prebral prvomestnik pismo dosedanjega odbornika Luka Svetca, ki izraža v svojem pismu željo, da naj ga skupščina z ozirom na njegovo veliko starost 93 let ne izvoli več v vodstvo. Prvomestnik izraža hvaležnost najstarejšemu članu in odborniku družbe, ki je bil tudi ustanovitelj družbe in ki ga je bila v priznanje njegovih zaslug ob svoji 25letnici družba izvolila za svojega častnega člana. Izreka obenem obžalovanje, da je Luka Svetec sklenil izstopiti iz odbora ter mu želi do skrajnih mej človeškega življenja srečo in zadovoljnost. (Burno pritrjevanje skupščine.)

Na predlog župana dr. Tavčarja se sklene izvršiti volitev z vzklikom ter so bili izvoljeni v vodstvo: Andrej Senekovič, dr. Josip Abram, Fran Črnogaj, dr. Alojzij Franko, Aleksander Hudovernik, Ivan Kejžar, dr. Janko Klepec, Matija Prosek, kar, dr. Janko Štebinger, dr. Ivan Tavčar, Franja dr. Tavčarjeva, Fran Voglar, Ivan Vrhovnik.

V nadzorništvo so bili izvoljeni: dr. Anton Božič, Mate Kante, Ivan Mahkota, dr. Vladimir Ravnihar in Matija Rode.

V razsodništvo so bili izvoljeni: Matija Marinko, Fran Pahernik, dr. Fran Rosina, dr. Fran Tekavčič in dr. Karel Triller.

Volitve so se izvršile vse soglasno in med velikim navdušenjem skupščinarjev.

V imenu slovenskega ženstva iz Ljubljane je izrekla ga. Ivana Supančič vodstvu zahvalo za njegovo delovanje.

Župan dr. Ivan Tavčar se je oglašil na to z njim predlogom, utemeljujoč ga z dejstvom, da imajo vse korporacije dolžnost spominjati se ob važnih prilikah tistih članov, ki so si priborili za korporacije velikih zaslug. Dne 17. septembra 1918 praznuje prvomestnik vladni svetnik Andrej Senekovič svojo 70 letnico. Dolga pot v življenju je to in dostikrat je bila težavna in trnjeva. Od 8. avgusta 1907 vodi kot prvomestnik družbo in vsak objektivni sodelavec mora pritrčiti, da je vodil družbo vedno v njeno korist. Posvečal je svoje delo družbi, ki mu je dolžna priznati to njegovo požrtvovalno delovanje s tem, da ga izvoli za svojega častnega člana. (Zivahno pritrjevanje.)

Notar Hudovernik proglasi, da je velika skupščina soglasno izrekla svojo voljo ter izvolila svojega prvomestnika Andreja Senekoviča za častnega člana.

Prvomestnik se je zahvalil na to za čast ter v kratkih besedah oriše velike težave, na katere je naletelo delovanje družbe in trud vodstva zlasti na Koroskem in Mariboru.

Župan dr. Tavčar predlaga končno resolucijo, da naj se naroči odbor, da pregleda sedanja pravila družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ter odstrani iz

pravil zastarele določbe in z ozirom na morebitno sklepe snujočega se narodnega sveta, kakor tudi z ozirom na željo podružnic po večjem zastopstvu ponuditi število vodstva ter tako izpremenjena pravila predložiti izrednemu občnemu zboru ali pa prihodnji veliki skupščini. Resolucija je bila soglasno sprejeta ter je bil izvoljen na predlog prof. Voglarja poseben odbor, v katerem so: Andrej Senekovič, dr. Ivan Tavčar, Ivan Vrhovnik, dr. Janko Klepec, dr. Pavel Pestotnik, profesor Breznik in Luka Jelenc. Vodstvo bo vpoštovalo tudi nadaljno željo, da se vrše vodstvene seje ob sobotah zvečer ob pol 8. uri, na kar je prvomestnik z zahvalo skupščinarjem zaključil veliko glavno skupščino družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

Hrvat in Madžari.

Zagreb, 10. avg.

Na Hrvaškem je danes neposredna zemaljska vlada »narodna«, v rokah hrv. srpske koalicije kot najmočnejše saborske stranke. Ostalo je pri tem stanju, odkar sta odšla Tomašić in Škerlec. Celo v dobi najhujšega narodnega preganjanja je Banovina — iz vzmehi sremski del, kjer je gospodovala armada — živel mirno, oni, ki bi imeli pretiti direktni napadi zbesnelih konfidentov, so se smeli umakniti v Pešter, sence mogočnega Tisze. Ta je Ogrske je namreč videl, da je interes njegove zemlje, ako se ponudnim razmerami in večino naroda, seže priznanje veljavne nagodbe in na Hrvaškem nagodbeno vlado ter tako celemu svetu pokaže, kako so vsi narodi svetostefanske krone zadovoljni s svojim stanjem, tako da niti posebne mere niso potrebne...

Madžari so sicer od nekdaj storili vse, kar so mogli, da spravijo Hrvatsko v čim bolj podrejen položaj. Odtod vsi mnogobrojni spopadi in vse borbe v zadnji dobi, od Khuena pa do danes. Tudi sedanji suneč Madžarov v vprašanju »madžarske« ali »ogrsko-hrvatske vojske« ni nič drugega. Toda ta suneč je izliv madžarske nestrpnosti in za to morda početek večjih borb, ako se bo do Hrvati primerno obnašali.

Jugoslovanska orientacija je v hrvatskem narodu splošna. Ob strani stoji v resnici samo nekateri višji uradniki, vlastelini, stari madžarjoni, »ačaristi« in seveda frankovci. Vse drugo je zahvalita struja nove dobe, čeprav se ne vse enako močno. Frankovci se seveda upira tej obči nacionalistični orientaciji in skuša priti do vlasti, pri čemur ni izbirčen v sredstvih: Memorand, denunciacije, konfidentske itd. ter želja po vojaškem komisarjatu. Tiszi se s takimi stvarmi niti približati niso smeli. Dasi je ta stari tiger naš najhujši sovražnik in eden izmed početnikov cele vojne, je vendar dalekoviden madžarski političar. Težišče njegove politike je od početka vojne ležalo v stremjenju, da vsaj navidezno čuva urejene politične odnose in pokaže svetu, kako so narodi biredaloma zadovoljni s svojo usodo. Zato se je on kot odgovorni državnik vedno previdno izogibal vseh eksperimentov, ki bi v inozemstvu mogli izzvati mišljenje, kakor da vlada na Ogrskem nasilje. In deloma se mu je to za neko dobo celo posrečilo.

Se danes so vsi meročajni politični krogi uverjeni, da je treba s koalicijo postopati oprežno. Sicer jej ne verujejo prav nič, — navčno bi jo mislili, da se v Pešti niso pravočasno informirali o pravem stanju javnega mnenja pri nas, — toda vseeno je koalicija še edina stranka, ki če tudi morda le začasno, vendar še stoji na unionističnem stališču, torej soglasja z Madžari. In vseeno se je Wekerle sedaj spustil iznova v borbo proti Hrvatski!

Wekerle je znan kot političar brez smeri, pa nadomestuje karakter z lokavostjo in akrobatsko umetnostjo balansiranja. Nikdar ni bil izrazit liberal, niti takrat, ko je uvedel civilni zakon, nikdar izrazil konservativne, ampak se strinja po politični potrebi sedaj z enim sedaj z drugim. Njegova politika je večno kolebanje, večna kriza, večna komedija in balansiranje na vrvi. Edini njegov rezultat je, da se vzdrži nekaj časa v ravnotežju. Zato ni Wekerle še nikdar vodil svojih embarekov v odličnih momentih, ampak jim je stal na čelu vedno le v prehodnih, v kaotičnih dobah. Tako za časa pred otvoritvijo munkapart, kakor sedaj, ob skrupanju voline »reform«. Večine v parlamentu nima. Za njim stoji Tisza in čaka, da zasede zopet svoj stolec. Iz eventualnih neugodnosti bi Tisza izvelkel Wekerle la, če bi to kazalo njegovi lastni konservativni politiki. Morda mu baš sedaj kaže, da se Wekerle spusti v neplodno borbo, pri kateri bi se moral eventualno umakniti?

Seveda je pa drugo vprašanje, ali bi se koalicija hotela spustiti v borbo z njim. Tu izgleda, da se ta stranka tudi še sedaj noče umakniti z mesta, čeprav se je rešila Kriskovića, ker misli, da še vedno »ni prišel moment«. Vendar pa mislimo, da bi se smela, ker je več ko domoljivo, da bi se sedaj Madžari upali postaviti ostreji. Na vojni komisarjat ni misliti že radi tega, ker bi to spravilo deželo izpod madžarske pod dunajsko roko; novega režima ustavnim potom ne morejo avesti, ker nimajo niti pripravnih ljudi, kamoli večine. — ostane torej samo civilni komisar. Toda komisarjat bi pokazal svetu pravo stanje in združil vse narodne Hrvate v eno, v jugoslovansko nepomirljivo borbeno organizacijo. In baš tega se Madžari najbolj boje. Koalicija ima torej vse izgleda, da bi smela in mogla sedaj nastopiti ofenzivno in izsiliti od Madžarov vsaj spoštovanje ustave (nagodbe), če že ni mogoče govoriti o več.

Koalicija je podala po že objavljeni izjavi še drugo, v kateri se najprej pravilno oceni falsifikat iz leta 1916., s katerim so Madžari hoteli koalicionaše malo ugnati v kozji rog in jim za vsak slučaj groziti, če ne bodo pridni, potem pa hrvaška delegacija ne prizna zakona, češ, da se protivi nagodbi. — To je seveda premalo, ker takšna platonska izjava pomeni umik. Razvojni dogodkov pokaže, ali je ta popuščajoča taktika in nedelavno čakanje na »konec« dovolj ali ni. Mi mislimo, da ni in da bi pri prvi priliki treba i na Hrvatskem aktivnega nastopanja. Morda pa pride do tega prej, nego si mislimo.

Italijanski obisk na Dunaju.

Pravijo, da je vodil letalsko skupino, ki je posetila Dunaj, sam Gabriele d'Annunzio, eden izmed pilotov je bil poročnik Giovanni Sarti. Skupina se je dvignila ob 6. jutraj v Padovi, je letela preko Adrije, Gradeža in od tam nad oblaki proti Dunaju. V St. Vidu ob Glini so za hip videli letala, ali so se takoj zopet skrila za oblaki. Iz Celovca poročajo, da so jih opazili jutraj ob pol 8. Letalci so bili jako visoko in so pluli v smeri proti Brežam; bilo je sedem letal. Streljali se je na letala, ko so se vračala. Nekaj letalcev celovške letalske skupine je vzletelo ali so se kmalu zopet spustili na tla.

Z Dunaja poročajo, da so italijanskega pilota, ki je bil prisiljen pristati, takoj vjeli. Poskušal je bežati, pa se mu ni posrečilo. Pilot je italijanski poročnik. Izpovedal je, da je bilo vzletelo med 5. in 6. uro osam aparatov samo s piloti v Padovi v smeri na Dunaj. Pot jih je vodila preko Adrije in Celovca. Hotelo so opoldne biti zopet v Padovi. Slo je samo za demonstracijo in propagando. S seboj niso vzeli ne bomb, ne strojnih pušk.

Mnogo letakov je padlo v bližini borznega poslopja na Dunaju. Napravili so na borzi to šalo, da so listke uvedli kot lombarde lit. b na borzi in postavili celo kurze za nje. Pri naraščajočem povpraševanju se je razvila živahna kupčija. Notirali so letaki 30 do 40 kron komad.

Italijanska fronta je oddaljena od Dunaja v zračni črti okoli 450 km. Umevno, da letalci niso hoteli po tej idealni smeri, marveč je verjetnejše, da so se držali železniških črt in velikih vodnih tokov. Letala so bila visoko kakih 2000 metrov in še več. Hitrost na uro se ceni na 150 km. Polet s sovražnega letališča do Dunaja je utegnil trajati kakih štiri ure. Oblačno nebo jim je dobro služilo. Radi defekta na motorju se je moralo eno letalo, kakor znano, spustiti na tla. Dunajsko prebivalstvo je bilo vsled obiska italijanskih letalcev jako presenečeno. Novejša poročila pravijo, da so letala vzletela s prostora pri Benetkah in so se držala v višini nad 3000 metrov. Sebe blizu Dunaja so se spustila nižje. Pri Dunajskem Novem mestu na tla padlo letalo je zgorelo.

Z Dunaja poročajo nadalje, da komaj štiri minute potem, ko je došlo na centralo za letalsko odbijalno službo poročilo o navzočnosti italijanskih letalcev, so se dvignila naša bojna letala, da napadejo sovražnika. Do spopada pa ni prišlo, ker je sovražnik tačas že odplul in ga ni bilo mogoče več dobiti. Sovražni aparati so mogli leteti nad 180 kilometrov na uro.

»Die Zeit« piše: Zadnje čase smo precej otopeni proti presenečenjem. To, kar pa se je danes odigralo nad našimi glavami, je bilo več nego presenečenje: na tisoče Dunajčanov je moglo videti sedem sovražnih letal, kako so krožila nad mestom in metala letake. Ko se je izrekel med gledalci sum, da so to morda Italijani, je večina smatrala tako besedo le za neokusen dovtip ali za bedastočo. Ljudem ni šlo v glavo, da bi se sovražnik predrznil s celo letalsko skupino ob svetlem dnevu prodrati do prestolice in priti takorekoč na sprehod na Dunaj. Kmalu pa je izginil vsak dvom in očitno je bilo, da kroži sedem italijanskih aparatov nad Dunajem. Zagotavlja se, da ako se italijanski letalci še kdaj predrznejo priti na Dunaj, jih bo čakal sprejem, kakršnega zaslužijo.

Letalskotehnični krogi sodijo, da so bila letala novi ameriški aparati. Pričakovati je, da se bodo izvajali iz tega dogodka praktični nauki. Ker potrebujejo naši aparati malo nad 20 minut, da se dvignejo v višino 3000 do 4000 metrov, gotovo ne odide sovražnik prihodnjik tako lahko kakor je sedaj odšel. Taka letala, s kakršnimi so prišli italijanski letalci, bi mogla imeti s seboj komaj 10 do 20 kg bombnega materiala, majhne bombe »letalske miši«, težke po en kilogram. Odredile so se na Dunaju in drugod ostreje odbijalne naprave. Opozarja se občinstvo še, da imajo naša letala na obeh koncih spodnjih plošč črn križ na belem dnu, italijanska letala pa zeleno - belo - rdečo barvo paralelno z letalsko smerjo na ploščnih koncih.

Voditelj italijanskega letala, ki je moral pristati na povratku pri Steinfeldu, se imenuje Giovanni Sarzi. Izpovedal je, da je vodil skupno Gabriele d'Annunzio, ki se je nahajal v dvokrovnih letalcih, ki se je dvignili v Padovi točno ob 6. jutraj. Sarzi, ki je obdeval že 9. t. m. skupno s častniki avstrijskega letalskega zbora, bo zaslišan te dni pred vojaško oblastjo.

Spominjajte se političnih preganjancev

Prispevke pošiljajte na:

dr. Viktora Sušnika, pisarna dr. Trillerja, Dalmatinova ul. št. 7.

Razširjenje angleško-francoske ofenzive.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Z apadno bojišče. Skupina gim. Ruprehta. Zivahno delovanje sovražnika med Ysero in Ancro. Na mnogih točkah te fronte je izvršil sovražnik sunke in delne napade, ki smo jih zavrnili pred našimi četami in v bližinskem boju. Anglezji in Francozi so nadaljevali včeraj s močnimi rezervami svoje napade na celi bojni fronti med Ancro in Avro. Na obeh straneh Somme in za cesto Faucaucourt - Villers Bretonneux smo vrgli sovražnika v protisunk. Imel je tu težke izgube. V sredi bojne fronte je pridobil sovražnik preko Rosières in Hangesta tal. Naši protinapadi so ga ustavili zapadno od Lihonsa in vzhodno od črte Rosières-Arvillers. Po noči smo umaknili ob Avri in ob potoku Don se bojuje čete v črte vzhodno od Montdidiera. Jugovzhodno od Montdidiera smo zavrnili močan delni napad Francozov v naših črtah. Nad bojiščem smo zbil 32 sovražnih letal. Poročnik Loevenhardt je dosegel svojo 52., in 53., poročnik Udet svojo 46., 47. in 48., stotnik Berthold svojo 41. in 42., poročnik baron Richthofen svojo 36. in 37., poročnik Bilik svojo 30. in 31., poročnik Bolle svojo 29., poročnik Koennecke svojo 26., 27. in 28., poročnik Neumann svojo 20. zmago v zraku. — Skupina nemškega cesarjeviča. Včasih oživljajo se streljanje ob Aisni in Vesli. — V. Ludendorff.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Zapadno bojišče. Skupina gim. Ruprehta. Med Ysero in Ancro je zvišano bojno delovanje čez dan popustilo. Zvečer je na mnogih točkah zopet oživelo. Na bojni fronti je sovražnik razširil svoje napade do Oise. Med Ancro in Sommo so se zlomili pred našimi črtami. Do južno od Somme je ostala sovrážna pehota po svojih neuspehih dne 9. avgusta nedelavna. Močni sovražni delni napadi pri Raincourtu in proti Lihonsu so se ponesrečili v našem ognju in v protisunk. Glavna sila včerajšnjega napada je bila obrnjena proti naši fronti med Lihonsom in Avro. Vzhodno od Rosièresa in na obeh straneh ceste Amiens-Roye smo zavrnili večkrat ponovljene sovražne napade. V gibljivem boju proti sovražni premoči in proti masam oklopnih vozov je prišla tudi tu zopet neomajna napadalna sila naše pehote do popolne veljave. Na več točkah se je naval sovražnika zlomil že v ognju naše artiljerije. Samo pred odsekem ene divizije leži nad 40 razbitih oklopnih vozov. Med Avro in Oiso je pričel sovražnik po silni artiljerijski pripravi s močnimi napadi na naše stare pozicije od Montdidiera do Antheuilla. Ni se mu posrečilo dospeti do naših novih bojnih črt vzhodno od Montdidiera, o katerih smo včeraj poročali. Naše poslednje čete so sprejele sovražnika v naših starih pozicijah s močnim ognjem ter so se na to bojujoče se izognile preko črte Laboissière - Hainvillers - Riquebourg - Marest. — Skupina nemškega cesarjeviča. Ob Vesli smo zavrnili sovrážne napade med Fismesom in Courlandonom. V Champagni zapadno od ceste Somme-Py-Somagn delni boji, v katerih smo vjeli več mož. — v. L.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 11. avgusta. (Kor. ur.) Ob bojni fronti med Ancro in Aisno so se ponesrečili močni sovražni napadi.

Nemško uradno poročilo od sobote pravi, da je nasprotih na mnogih krajih fronte med rekama Yser in Ancro izvajal sunke in delne napade. Reka Yser se severno od Neuportu izliva v Angleški rokav, Ancro pa vzhodno od Amiensa izliva v Sommo. Ker je nasprotnik pred par dnevi ob Ancri prešel v ofenzivo, ki jo je glasom nemškega uradnega poročila od sobote zvečer raztegnil do reke Oise, to se pravi blizu do mesta Compiègne se, potemake mora reči, da sovražnik napada ob vsej preki 190 km dolgi fronti od morske obale pa do Oise. Glavni napadi se vrše kajpada v osekah južno od Alberta pa do severno od Compiègna. — Vas Faucaucourt leži nekaj 33 km vzhodno od Amiensa ali 13 km zračne črte južno - zapadno od Péronna. Cesta Villers Bretonneux - Faucaucourt, ki jo imenuje poročilo, je velika cesta (chaussée, šosa), ki drži iz Amiensa v vzhodni vodoravni črti proti mestu St. Quentin. Ker so Nemci svoj čas letos, predno se je začela nasprotniška defenziva, ob tej cesti stali jedva 13 km vzhodno od Amiensa, je iz sedanjega poročila razvidno, da so se sedaj todi umaknili za dobrih 20 km proti vzhodu. — Trg Rosières en Santerre leži ob železnici Amiens - Nesle - La Fère - Laon - Reims, nekaj 30 km južno-vzhodno od Amiensa. Pri Rosièresu seče pravkar imenovano železniško železniška proga, ki drži iz Arrasa preko Alberta in Braya v Montdidier. Trg Rosières je važno železniško križišče. — Vas Hangest en Santerre leži ob železnici ter ob cesti Albert-Bray - Harbonnières - Montdidier, približno 10 km južno - zapadno od Rosièresa. — Trg Lihons leži 5 km južno od velike ceste Amiens - St. Quentin ob cesti Albert-Bray-Roye - Compiègne, 4 km vzhodno od trga Rosièresa. — Ozemlje, ki ga je nasprotnik od početa svoje ofenzive do sedaj pridobil v tem odseku, je globoko približno 20 km. Njegovo napredovanje je torej izdatno. — Vas Arvillers leži ob cesti Moreuil (ob Avri) - Roye, sredi med imenovanima kraja, približno 10 km severo - vzhodno od mesta Montdidier. Ker poročilo pravi, da so Nemci svoje čete umaknili z vzhodnih bregov reke Avre in Donskega potoka (ki teče skozi mesto in važno železniško križišče Montdidier), je jasno, da je mesto Montdidier za bližnjo svojo vzhodno okolico prešlo v nasprotinove roke. Pri Montdidieru se križajo železnice: Pariz-Amiens, Pariz - Péronne - Cambrai, Pariz-Albert - Arras. Skozi Montdidier drže velike ceste Amiens - Compiègne, Albert - Paris, Reims - Laon - La Fère - Nogon-

Amiens itd. Nemci so se v tem odseku svoje fronte umaknili za najmanj 10 km.

K nemškemu uradnemu poročilu od nedelje. Vas Raincourt leži ob cesti Amiens - St. Quentin, 3 km zapadno od vasi Faucaucourt. — Cesta Amiens - Roye poteka od prvotnega kraja naravnost proti jugo-vzhodu do mesta Novon (ob Oisi). Vsekakor so se Nemci umaknili v neposredno okolico mesta Roye (ob gorenji Avri ter ob železnici Montdidier - Péronne, oziroma Compiègne - Péronne). — Vas Antheuil leži jedva 10 km severo - zapadno od mesta Compiègne - Roye - Péronne. Do tukaj je torej nasprotnik razpotegnil svojo ob angleškem morju začnajočo se napadalno črto. — Vas Labois siere leži 8 km vzhodno od mesta Montdidier ob železnici Montdidier - Roye - Péronne, sredi med mestoma Montdidier in Roye. Ker pravi nemško uradno poročilo, da so se Nemci umaknili proti vzhodu preko tega kraja, je ugotovljeno, da je nasprotnik od Montdidiera proti vzhodu napredoval vsaj do pol pota iz Montdidiera v Roye, da se je torej od najzapadnejše točke, ki so jo bili Nemci dosegli tekom svoje splošne ofenzive, proti vzhodu pomaknili za vsaj 20 km. — Vas Hainvillers leži dobrih 9 km natančno južno od vasi Laboissière; vas Riquebourg 7 km južno - vzhodno od Hainvillersa ob cesti in ob železnici Compiègne-Roye - Péronne - oziroma Albert; vas Marest sur Matz ob reči Matz 8 km južno - vzhodno od Riquebourg, oziroma dobrih 9 km severno od mesta Compiègne na zapadnem bregu reke Oise. — Vas Courlandon leži na severnem (nemškem) bregu reke Vesle, 4 km vzhodno od mesta Fismes. — Vas Somme-Py leži v Champagni ob veliki cesti, ki drži iz Chalonsa (ob Marni) proti severu do mesta Mezières, tam, kjer to cesto seče železnica Reims - Verdun.

London, 9. avgusta. Koresp. ur.) Uradno vojno poročilo z dne 9. avgusta zvečer poroča, da so zaveznički dne 8. avgusta vjeli 14.000 mož.

Basel, 10. avgusta. Clemenceau naznaja v »Hommie Libre«, da je v zimski vojni zavezničkov nameraval generalni napad ententnih držav, predvsem pa je treba misliti na konec sedanje bitke.

Zeneva, 10. avgusta. Francoski listi pišejo še vedno zelo rezervirano o novi ofenzivi ter svare pred prezgodnjimi sodbami. Bitka se je šele pričela. Zlasti opozarja »Petit Journal«, da je cilj ofenzive razbremenitev Amiensa.

Zeneva, 10. avgusta. Že nekaj dni ne prihajajo več pariški časopisi v Švico. Tudi ostala pošta iz Francoske je izostala. Zapadnošvicarski listi prinašajo komentarje, ki govorijo o pripravah na Francoskem za nov del ofenzive.

Berolin, 10. avgusta. Vojaski sotrudnik »Vossische Zeitung« piše: Napad Angležev, ki se je pri prvem navalu posrečil, stoji v ozki zvezi z dogodki med Aisno in Marno. Vrhovno armadno vodstvo je slutilo napad iz smeri, iz katere se je končno izvršil. Mi nismo stali tam v jarkih, marveč v več ali manj provizoričnih pozicijah. Zato je bilo napadajočim divizijam razmeroma lahko pogaziti nemške infanterijske in artiljerijske pozicije. Ravnotako kakor 21. marca, je tudi ta dan napadalec podpirala gosta jutranja megla. Tanki so rezali cele ceste skozi infanterijske pozicije ter dospeli do artiljerije. Računati nam je z nepremakljivimi izgubami na vseh in topovih. Sovražnik je vdril nekako 10 km globoko in dočim je bil na desnem bregu Somme hitro zadržan, se je na levo mbrgu njegova fronta izbočila. V tem trenutku je sovražnik napad sicer ustavil, računati pa moramo s tem, da se bo še nadaljeval.

Berolin, 10. avgusta. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Dočim se je posrečilo ustaviti napad med Ancro in Sommo, smo doživeli med Sommo in Avro poraz. Izguba na ozemlju tudi tu ne igra vloge obžalovati pa je, da napada ni bilo mogoče zavrniti. Seveda smo ga medtem ustavili, vendar je računati, da se bo ofenziva nadaljevala.

Lugano, 10. avgusta. Ameriški vojaki dobe oklepe, in sicer šleme, plošče nad posebno važnimi organi in ščit. Sedaj preizkušajo te oklepe. Ameriški krogi pravijo, da se bo odigralo šele v dveh letih zadnje demanje vojne. Takrat bo mogla postaviti Amerika vse svoje sile na evropsko bojišče.

Curih, 10. avgusta. Glasom poročil iz Francoske, se razvija Fochova armada sedaj proti višini vzhodno od Fismesa, kjer stoji Nemci v novih pozicijah. Zatrjuje se, da bo Foch pričel tam s splošno ofenzivo, da prebije fronto ob Vesli. Foch namerava najprej napasti sovražno fronto pri Soissons in Reimsu in, če bo ta sunek uspešen, poskusiti frontalni sunek proti črti ob Vesli od Fresnesa do Fismesa.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

7. avgusta popoldne. V pokrajini pri Montdidieru smo krajevno napredovali južno od Francicourt in jugovzhodno od Mesnil St. George. Ob Vesli smo včeraj zvečer zavrnili nemški izvidni poskus proti pristani La Grange ter smo se ustalili na postaji Cyri - Salsonge in vjeli 100 mož vzhodno od Baisne. — Fronta v Champagni. Zavrnili smo danes jutraj napad na naše pozicije južno od Anberiva.

10. avgusta popoldne. Na desnem krilu angleških čast napadajoče francoske čete so nadaljevale včeraj svoje zasledovanje v večernih urah in ponoči. Francozi so prodrl vzhodno od Arvillersa, zavzeli so Davenescourt južno od Montdidiera. Napadajoč med Avecourtom in Le Fretoyem so zavzeli Faverscourt in Assainvillers ter dospeli do Ryberollesa.

10. avgusta zvečer. Na fronti ob Avri smo ves dan z naraščajočim uspehom nadaljevali svoje napade. Od danes jutraj z vzhoda in severa obkoljen je padel Montdidier v naše roke. Število vjelih v teh treh bojnih dnevih presega 8000. Med velikanskim plenom na orodju, ki ga je sovražnik zapustil, so našli desetak 200 topov.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

7. avgusta popoldne. Angleški protinapad, izvršen danes jutraj jugo-zapadno od Morlincourt, je pridobil nazaj vse važno, včeraj izgubljeno ozemlje ter smo vjeli nekaj mož. Na obeh straneh gozda Clarence smo nekoliko napredovali ter vjeli nekaj mož.

7. avgusta zvečer. Jutraj in popoldne smo zavrnili nadalnje sovražne napade na obeh straneh ceste Bray-Corbie. Naše patrulje vzhodno od Robecqua napredujejo. Naše pozicije smo med rekama Lavo in Clarence na fronti kakih 5 mil do globine 1000 jardov prestavili naprej.

10. avgusta. Angleško uradno poročilo poroča, da presega število od zavezničkov od 8. avgusta sem vjelih 24.000 mož.

AMERISKO URADNO POROČILO.

7. avgusta zvečer. Vzhodno od Bazochesa se prekoračile naše čete Veslo ter se ustale ob cesti Reims-Soissons. Sovražni protinapadi so se v našem ognju ponesrečili.

10. avgusta zvečer. Z odsekov, ki jih imajo naše čete zasedene, ni poročati ničesar pomembnega.

Nemški rušilec potopljen.

London, 10. avgusta. Admiralteta poroča, da so oddelek kraljevskih zrakoplovov včeraj opazovali, kako se je neki nemški rušilec 8 mil severo - zapadno od Zeebrügge potopil. Najbrže je zadel ob angleško mino. Sovražne iskalce min, ki so delali pri Zeebrügge, so obložili angleški letalci izdatno z bombami.

Italijanska ofenziva pri Asiagu.

NASE URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. avgusta. (Kor. ur.) Na benečanski gorski fronti je prišlo včeraj zopet do večjih infanterijskih bojev. Med Canovo in Asiago so pričele jutraj zgodaj entente čete po ogromnem ognjenem udarcu napadati v gostih valovih. Sovražne jurišajoče kolone so bile povsod vržene s težkimi izgubami. Kjer se jim je za hip posrečilo, da so se vstale v naših črtah, smo jih pregnali s protisunkom. Istotako so se izjalovili vsi poskusi sovražnika, da bi se razširili na ozemlju Asolona, ob hrabrem odporu naših čet. Na ostalih frontnih delih artiljerijski ogenj in praske med patruljami.

Albanija. Nikakih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Dunaj, 11. avgusta. (Kor. ur.) Na visoki planoti Sette Comuni so obnovile entente čete včeraj jutraj svoje napade v sunkih. Bojišče se je razširilo od Canova do prostora Col del Rosso. Poljti borbi smo sovražnika povsod zavrnili ter je imel zelo težke izgube. Vjeli smo Angleže, Francoze in Italijane. Med hrabriimi branitelji odpade poseben delež na uspehu na ogrske polke št. 82, 101 in 138. Sicer niti na italijanski fronti niti v Albaniji posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

Vas Canove leži 3 km južno-vzhodno od Asiaga ob kolenu Aske doline (Val d'Assa). Ob vasi leži postaja železnice, ki veže trg Asiago z gorenjitalijanskim mestom Vicenza. Tik severno od Canova se vije velika cesta iz Asiaga v Arsiero, skozi Canovo pa drži cesta v Schio. — Asolone je vrh v zapadnem delu gorovja, ki se dviga med Brento in Piavo. — Col del Rosso je 1278 m visoka gora ob zapadni strani Frenzelske doline, približno 7 km vzhodno od Asiaga. — Torej napada sovražnik v tem odseku na 10 km dolgi fronti.

Cesar na italijanski fronti. Cesar se je nahajal dne 7. in 8. avgusta na južno - zapadni fronti, in sicer najprej na južnem Tirolskem. Ko se je v Suganski dolini mudil pri četah, so se pojavili nad gorami štirje sovražni aparati, razvil se je zračni boj, tekom katerega je eno sovražno letalo padlo goreče na tla. Cesar je ostal na svojem mestu in gledal zanimivi boj v zraku. Drugi dan se je mudil vladar na benečanski fronti, kjer je videl, da so polja dobro obdelana, čeprav manjka velik del prebivalstva. Ceste so zopet v najboljšem stanju. Zvečer se je cesar vrnil preko Vidma in Beljaka v Reichenau.

Nova nemško - avstrijska ofenziva proti Italiji? Iz Berna. »Central News« poroča iz Rima, da je pričakovali po informacijah, došlih indirektno iz Avstrije in Nemčije, nove ofenzive proti Italiji. Nemško armadno vodstvo želi doseči na italijanskem bojišču odločitev, predno prične večje akcije na zapadu. Nemčija bi dala Avstriji na razpolago armado treh zborov pod poveljstvom generala Belowa, ki bi pričel napadati z gorske strani. Tudi na ostali fronti bi bile nemške čete postavljene v prvo črto. Ker bi se tako Avstrija zaupala pruskemu generalisimu, bi prevzel vrhovno poveljstvo cesar Karel sam, dočim bi Below z naslovom šefa generalnega štaba vodil operacije sporazumno z Ludendorffom. Slednji si je baje že ogledal italijansko fronto skupno z onimi nemškimi generali, ki bi prevzeli poveljstvo treh armadnih zborov. Tudi »Tribuna de Lausanne« piše o možnosti nove avstrijske ofenzive. Pravi: Izvedli smo iz Berna, da se ni še opustila misel, da se postavi na čelo avstro - ogrske armade kak nemški general. V nemških krogih se izdejuje načrt, da se poskusi velikopotezna ofenziva proti Italiji in se zasedejo glavne točke severo - vzhodne Italije.

Italijanski letnik 1920. Iz Curiha poročajo, da so italijanski konzulati izdali naborno povelje za letnik 1920.

Italija želi obile ameriške pomoči. »Corriere della sera« opisuje nove nevarnosti, ki groze italijanski fronti s strani avstro - ogrski armade in izvaja: Dolžnost zavezničkov je, da dajo Italiji na razpolago primeren del ameriške pomoči.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

10. avgusta. V Judikariji in na asijski visoki planoti so izvršile naše francoske in angleške čete z uspehom drzne napade na sovražne črte. Dne 8. avgusta so presenetili izbrani oddelek sovražno postojanko na južnih pobočjih Dossa del Mort, so ubili nekaj sovražnikov in vjeli 21 mož kljub zapornemu ognju artiljerije in došlema ojačenju. Ponoči dne 9. avgusta so nasokili angleški oddelek istotako s podporo naše artiljerije sovražne okope med Canovo in Asiago na obeh točkah. Provozili posadki težke izgube in dospeli zopet na svoje črte s 374 vjetniki, med temi 10 oficirjev, z 10 strojnimi puškami, s štirimi minometi, vprežno živino in vojnim materijalom. Prve ure dne 9. avgusta so vdre francoske čete v sovražno glavno pozicijo na hribu Sismolt, so prodrele globoko v njo, uničile velik del posadke in prisilile ostale, da so se vdali. Pet oficirjev in 243 mož je bilo vjelih in vplenjen en ton za jarek in osem strojnih pušk. Dalje vzhodno se je posrečilo našim oddelkom, da so prekoračili s pozicij na hribu Valbella, na Colu del Rosso in Colu del Eel prodirajoč na več točkah močno bra-

njene pozicije sovražnih črt, da so prizadeli braniteljem v litem spopadu težke izgube in vjeli 2 oficirja in 57 mož. Naše kakor tudi izgube naših zvez, so bile lahke kljub litemu protinapadu sovražne artiljerije in strojnih pušk. V zračnih bojih sta bili včeraj sestreljeni dve sovražni letali.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

8. avgusta. Vzhodno od Prepsanskega jezera so naše napadalne čete kljub hudemu sovražnemu odporu vdrele v francoske jarke južno od Peristerja in pri Crveni strani ter vjele nekaj Francozov. Vzhodno od Vardarja so poskusili močni angleški oddelek odstraniti našo postojanko pri kraju Mačakovo. Sovražni monitorji so brez uspeha obstreljevali iz zaliva Oriano naše pozicije ob izlivu Strume.

Preselitev nemškega poslaništva iz Moskve.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča: Državni minister dr. Helfferich je sporočil vladi sovjetske republike, da se vidi vsled razvoja dogodkov v Moskvi in zlasti vsled strankarskega proglasa socialnih revolucionarjev o uporabi terorizma kot bojnega sredstva, osebna varnost članov nemškega poslaništva zelo ogrožena. Da se prepreči morebitni neželjeni dogodki, ki so pod takimi okolnostmi pri najboljši volji skoraj neizogibni in bi mogli ogroziti razmerje med Nemčijo in sovjetsko republiko, je odredil, da se poslaništvo začasno preseli v manj ogrožen kraj. Dr. Ritzler se je med tem s člani poslaništva in delom v Moskvi se mudječih komisij preselil najprej v Petrograd. Z ozirom na položaj v Petrogradu, ki je podoben položaju v Moskvi, je dobilo cesarsko poslaništvo na to ukaz, da naj izvoli najprej Pskov za svoje bivališče. Ker so direktne zveze iz Petrograda v Pskov pretrgane, bo poslaništvo odpotovalo preko Helsingforsa in Revala.

Stockholm, 10. avgusta. Glasom petrogradskih poročil je nekaj dni sem varnostna služba v Petrogradu in Moskoj skrajno stroga. Močne pehotne in konjeniške straže pod vodstvom častnikov patrolira dan in noč po cestah. Vsakega državljanca, ki se ne more izkazati z legitimacijo sovjetske vlade, primejo in aretirajo. Na ta način se je boljševikom posrečilo prijeti celo vrsto sumljivih oseb. Strojeno je vse, da se zavrne nenaden napad na boljševiške organizacije.

Karlsruhe, 10. avgusta. Iz Berlinia poročajo, da je odvisno od posvetovanj v nemškem glavnem stanu, ali se poslanik dr. Helfferich vrne v Moskvo ali ne.

Kijev, 11. avgusta. (Kor. ur.) Dne 10. t. m. je bil ob 5. popoldne javno obešen morilec gfm. v Eichhorna. Sodbo je izreklo nemško poljsko sodišče.

Vojno stanje med Rusijo in entento.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Petrogradska »Agentura« poroča iz Moskve: Ker zasedajo Angleži, ne da bi bili napovedali vojno, ruska mesta in streljajo ruske državljanke, zlasti člane sovjetrov, so bili angleški in francoski državljanji aretirani ter internirani kot tali. Izvzeti so starci, možje s številnimi rodbinami in vsi delavci.

Amsterdam, 10. avgusta. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Washingtona: Ameriški konzul v Moskvi je poročal državnemu departementu, da je Ljennin na zadnjem zborovanju sovjetrov v Moskvi izjavil, da obstoja med rusko vlado in entento vojno stanje. Čičerin je odgovoril na vprašanje zavezniških konzulov, da ni treba konstatacije smatrati kot napoved vojne, marveč le kot proglasitve obrambe, podobne oni, ki je včasih obstojala z ozirom na Nemčijo.

Rusija in splošni mir.

Zeneva, 10. avgusta. (Kor. ur.) Pariški »Intransigeant« priobčuje razgovor z bivšim ruskim ministrom Timirjazevom, ki je izjavil: Misel, da more Rusija iznova pričeti z vojno, se mu zdi nemogoča. Rusija nima nobene armade in je tako kmalu tudi ne bo imela. Zato naj pustijo Rusijo pri miru in naj streme za tem, da se sklene čimprej splošni mir. Timirjazev je izrečno naglašal, da je splošni mir prav lahko doseči. Evropa se mora samo odpovedati svojim zahtevam, da naj se »uniči nemški imperijalizem in militarizem«. Evropa se mora odpovedati praznim sanjam aneksionizma, ki otežkočajo mir. Končal je: Če je res, da samo Anglija zahteva nadaljevanje vojne, bo prokletstvo celega človeštva zatemnilo angleške zasluge za kulturo.

Čeho - Slovaška fronta.

Berolin, 10. avgusta. Moskovski poročevalci »Tagblatt« poročajo o bojih sovjetske vlade s Čeho - Slovaki, da je češko - slovaški zbor narastel vsled pristopa Srbov in Kozakov ter ruskih protirevolucionarnih elementov na 300.000 mož. Sovjetske čete, ki jim stoji nasproti, niso tako močne, ne prestanto na prihajajo novi oddelki na fronto. V tem trenutku obvladujejo Čeho - Slovaki srednji tok Volge ter stoji v stiku s četami kozakaške generala Dutova. Celotne in strnjene fronte tu ni. Razen tega obvladajo Čeho - Slovaki vse železniško omrežje, ki veže evropsko Rusijo s Sibirijo. Sovjetska vlada je torej od Čeho - Slovakov neposredno ogrožena. K temu prihaja še, da je v zvezi s prodiranjem Čeho - Slovakov preskrba sovjetske republike zelo ogrožena, ker zapadna Sibirija ne more dobaviti Rusiji žita.

Lugano, 10. avgusta. »Corriere della sera« poroča: Dosedaj v Vladivostoku izkrcane čete ne zadostujejo, da bi raziasnile položaj. To izhaja že iz dejstva, da so bili Čeho - Slovaki poraženi in da so se morali umakniti do

Smakovke kakih 180 km severno od Nikolska. Na Japonskem sploh ne dvomi, da sibirsko podvzetje ne more ostati omejeno na zasedenje Vladivostoka, marveč, da mora dobiti zelo velik obseg.

Curih, 10. avgusta. »Corriere della sera« poroča iz Londona, da so češko-slovaške čete nujno poklicale zavezniške na pomoč ter se nahajajo v kritičnem položaju. V zapadni Sibiriji in ob Bajkalskem jezeru je vedno bolj čutili pritisk Nemcev in maksimalistov. Čeho - Slovakov grozi nevarnost, da jih obkolijo. Sedaj ustvarjajo nemški in avstro - ogrski vojni vjetniki v vsej naglici armado, ki jo cenijo Čeho-Slovaki na 30.000 mož.

Berolin, 10. avgusta. (Kor. ur.) Wolffov urad poroča iz Kijeva: O stavki železničarjev poročajo, da jo je smatrati za popolnoma končano.

Kijev, 9. avgusta. (Kor. ur.) Včeraj se je vršilo zelo važno posvetovanje med ukrajinsko vlado in šefom delegacije donske vlade ter je prišlo do zelo ugodnih rezultatov za obe strani. Vsebinska pogodbe je tajna.

Amsterdam, 10. avgusta. (Kor. ur.) Reuter poroča iz Washingtona, da tvornita 2 polka jedro ameriških sil v Sibiriji. Oba polka sta bila prej stacionirana na Filipinih.

Washington, 10. avgusta. Do sedaj še ni storjeno ničesar glede imenovanja skupnega vrhovnega poveljnika zavezniških čet v Sibiriji. Vojni tajnik Baker je sporočil, da je bil generalmajor Graves imenovan za poveljnika ameriške ekspedicije v Sibiriji.

New York, 10. avgusta. (Kor. ur.) Glasom poročila »Associated Press« iz Washingtona bo general Kikuzo Otani, eden najodličnejših japonskih vojskovodij, najstarejši častnik zavezniške ekspedicije v Sibiriji.

Kodani, 10. avgusta. Položaj boljševikov velja za resnejši, kakor kdaj. Moskva, proti kateri prodirajo Čeho-Slovaki, je ogrožena. V Moskvi so izbruhli nemiri, ki so jih pa boljševiki udušili. Boljševiki so vpoklicali vse za orožje zmogane moške za 6 mesecev. Večina se pozivu ni odzvala. Čeho - Slovakov in kozakov, ki sedaj napadajo, je okroglo 80.000 mož.

Stockholm, 10. avgusta. Generala Cerlatjev in Ceremisov sta prestopila k Čeho-Slovakom.

Kijev, 8. avgusta. (Kor. ur.) Z ozirom na poročila o spopadih med vstaji in našimi ter nemškimi četami sporoča nemški štab, da gre za malopomembne dogodke, ki jih je bilo lahko rešiti. Sedaj se poroča, da vlada povsod mir.

Bern, 10. avgusta. Glasilo sibirske vlade v Omsku sporoča, da je japonska vlada posodila sibirski vladi 500 milijonov rubljev, da more organizirati močno armado. Sibiriska vlada je prevzela dolžnost skrbeti za preskrbo japonskih čet v Sibiriji.

Lugano, 9. avgusta. Italijanski listi poročajo iz New Yorka, da namerava predsednik Wilson poslati v Vladivostok ravno toliko čet, kakor Japonska. Navzočnost francoskih, angleških in italijanskih čet v Vladivostoku naj dokazuje popolni sporazum med zavezniškimi.

Moskva, 8. avgusta. (Kor. ur.) Pri Orsi so obstreljevali nemško - rusko komisijo za določitev demarkacijske črte. Na fronti Povorino - Čarjino so kozaki razdejali železnico v dolžini kakih 2 vrst. Kozaki so zasedli postajališče Razdoskajovo. V zapadnem Uralu so bili zavrnjeni napadi sovražnikov. Pri Duhovnickaj vzhodno od Hvalinska se je skušal sovražnik izkrcati iz nekega parnika. Parnik smo uničili in Duhovnickaj zasedli. Sovražnik je imel 150 mrtvih. Vplenili smo 3 strojne puške, poljsko kuhinjo, 1 avtomobil in 1 voz s patronami. V smeri na Pern smo zasedli izogibašče pri Sargi. V bližini Kusina so zavzele naše čete postajo Odko. V bližini postaj Pišminka je in Grasnovska je sovražnik obkolil dele naših čet, naše čete pa so se prebile ter se postavile v novih pozicijah pri Irlitu.

Stockholm, 11. avgusta. Iz Moskve poročajo, da so bile protirevolucionarne čete pregnane iz Jaroslavlja na desni breg Volge. Čeho - Slovakov smo odvzeli Sisram, Buzalmo in Stavoropol.

Vladivostok, 8. avgusta. (Kor. ur.) Krajevno zemstvo v Vladivostoku je poslalo konzularnemu zboru ultimatum, v katerem zahteva, da se general Horvat takoj izžene iz teh pokrajin, sicer ustavi zemstvo svoje delovanje.

Murmanska fronta.

London, 9. avgusta. (Kor. ur.) Angleška vlada je dobila poročilo, da so boljševiške oblasti aretirale angleškega generalnega konzula v Moskvi Lockharta. Zatrjuje se, da je bil aretiran, ker je bilo nekaj članov sovjetrov v Arhangelsku ustreljenih. Angleška vlada je zahtevala, da boljševiška vlada izpusti angleškega generalnega konzula. Zatrjuje se, da je tudi osebo angleškega in francoskega konzulata v Moskvi aretirano.

Stockholm, 10. avgusta. Švedski parnik »Runeberg« je dospel 7. avgusta z begunci iz Petrograda. V Stockholm, Begunci pravijo, da je položaj glavnega mesta strašen. Sto in sto ljudi umira na dan za lakoto in za kolero. Boljševiki zbirajo častnike po sto in sto na posebnih

puščajo in zažigajo v sosednem ozemlju. Po gozdovih Finske in Karelije se klatijo od lakote napoli blazni finski prebivalci.

Pariz, 8. avgusta. »Petit Parisien« pravi, da se bo v kratek čas ustanovila nova ruska vlada v Arhangelsku. Monakovo, 10. avgusta. Iz Curiha poročajo z ruske strani, da so ljudski komisariji zelo vznemirjeni zaradi splošnega položaja in da store vse za lastno varnost. Kremelj, kjer imajo vladni organi svoj sedež, je za prebivalstvo popolnoma nedostopen. Vojaško straži palače boljševiške vlade, ki so opremljene, kakor trdnjave.

Berolin, 10. avgusta. Švicarski listi poročajo iz Arhangelska: Vlada ruske države na severu je izdala proklamacijo na ljudstvo, ki pravi:

Moč boljševikov je zlomljena. Izdali so deželo v Brestu Litovskem. Ker v Rusiji ni zakonite oblasti, prevzemamo nalogo vlade na severu. Sporočamo prebivalstvu, da je od danes naprej vlada dežele na severu odgovorna članom konstituantne in zastopniškega zborstva. Ta vlada bo odložila svojo oblast, kakor hitro bo imela Rusija drugo vladno oblast.

Cilji te vlade je: 1. Obnova Rusije; 2. obramba dežele na severu in vsega naroda proti kršitvam s strani Nemčije in Finske; 3. zopetna združitev od Rusije odtrganih narodov; 4. obnova zakonitih redov in politične ter verske svobode; 5. obnova pravic delavcev v deželi severa; 6. obramba interesov delavcev v soglasju z gospodarskimi interesi; 7. odstranitev lakote. Vlada računa z Amerikanci in z zavezniki, da jim izboljšajo položaj.

Svedsko mirovno posredovanje.

Berolin, 9. avgusta. Z ozirom na vesti o mirovnem posredovanju Švedske prihaja belgijski list »Socialiste Belges«, ki izhaja na Nizozemskem, razmotirava o možnosti miru ter pravi, da je ententa zamudila trenutek, da bi dosegla splošni mir, ki ga je Nemčija decembra 1916 ponudila. List pravi nadalje: Stokholm so se delale sistematične ovire. Odrkli so se potni listi. Entente vlade še do danes niso odgovorile na papeževoto noto. Ko je grof Czernin ponudil roko za častno rešitev konflikta, je Reuterjeva agencija besedilo njegovega govora potvrdila. Na demokratično gibanje v Nemčiji se je odgovorilo z imenovanjem Clemenceauja za ministrskega predsednika, torej z imenovanjem tipičnega zastopnika vojne stranke, človeka ideje revanše za leto 1870, človeka, ki provzroča neprestano nove skandale, da zavrne francosko prebivalstvo od njegovega mirovnega stremeljenja. Zunanji minister Pichon je izjavil, da more biti mir samo sad zmage. V Italiji vztraja ministrstvo Orlando še vedno pri izrečno imperijalističnem vojnem programu. Na Anglijskem ni storila vlada ničesar, da bi podpirala demokratično gibanje v Nemčiji. Prepričane o svojem dobrem položaju, mislijo vlade ententnih držav, da se morajo bojevati do vojaške zmage, ki jo smatrajo za zagotovljeno in mislijo, da pride v najkrajšem času. Zato se nadaljuje vojna.

Iz Madrida poročajo: »Inparcial« piše, da se bodo izvršili v kratkem diplomatični koraki. O kakovosti teh korakov se za enkrat nič ne izve. Ministerjalni krogi popolnoma molče o nameranih vladi in o posvetovanju ministrskega sveta, ki se je v soboto večkrat sestel. Minister za zunanje zadeve je poklical k sebi zastopnike časopisja ter apeliral na njih patriotizem glede na mednarodni položaj. Govoril je z njimi o potrebi obvarovanja striktno nevtralnosti napram bojujočim se državam.

Politične vesti.

== Sprememba v hrvaški vladi. Kakor poročajo iz Zagreba, je ogrska vlada pritrdila imenovanju poslanca dr. Ivana Palečka za hrvaškega podbana ali kakor se uradno imenuje: oddelnega predstojnika za notranje zadeve. Imenovanje bo v kratkem razglašeno. S tem je vsaj začasno, zopet enkrat rešena zakulisna kriza, ki ji jih imalo ravno na Hrvaškem toliko in jih povzroča deloma spletkarjenje frankovcev in drugih nenarodnih, v tuji službi stojičih elementov, deloma nejasen in negotov položaj hrvaške vlade, ki je odgovorna dvema več ali manj nasprotnima faktorjema: hrvaškemu saboru in ogrski vladi. Kljub uradnim dementijem razkrivajo informirani krogi svoje ve-

sti, da v tej začasni minuti krizi ni šlo samo za podbana, ampak za usodo bana in cele vlade sploh. Frankovci so porabili Kriškovičev odhod iz vlade za nov energičen sunek proti koaliciji in dosegli so res, da so pristali na Dunaju na njihov predlog. Deželni poveljnik v Bosni in Hercegovini general baron Sarkotić je bil določen za kraljevega komisarja na Hrvaškem, načrtu pa se je odločno upri ministrski predsednik dr. Wekerle, ker bi bila ogrski vladi v sedanjih razmerah vojaška diktatura pač še neljubša kakor ji je koalicijska. Pač pa je zahteval dr. Wekerle, da odstopi ban pl. Mihaelović. Toda hrvaško-srbska koalicijska je zahtevalo kategorično odklonila, češ da za samo osebno spremembo na banski stolici ni nikakega poudarka. Dr. Wekerle se je vdal in po daljših pogajanjih pristal na imenovanje dr. Palečka podbanom in na druge od koalicijske predlagane osebne izpremembe na važnejših upravnih mestih. Tako bo imenovan poslanec dr. Franjo Poljak za oddelnega predstojnika gospodarskega oddelka zemeljske vlade, veliki župan v Varaždinu grof Kulmer za velikega župana sremske županije, v Varaždinu pa bo prišel dosedanj veliki župan v Ogulinu, Ivan Križ.

== Sončno sporočilo nemške mirovne iniciative na Wilsona. Iz Rima poročajo: Sončno sporočilo nastopne dni drugim ministrom nemške mirovne iniciative, podano Wilsonu. Ententa je odklonila ta predlog.

== Vstaja v Tripolisu. Iz Lugana poročajo: »Secolo« poroča, da se vstaja v Tripolisu širi in se morejo Italijani držati samo še v nekaterih obrežnih mestih.

== Generalni štrajk v Švici opuščen. Iz Berna poročajo, da je zastopništvo švicarskega delavstva opustilo misel na generalni štrajk.

== Papež za rusko carsko družino. »Osservatore Romano« poroča, da je storil tudi papež korake, da bi mogla bivša ruska carica Aleksandra s svojimi otroki zapustiti Rusijo.

== Na Finskem hočejo imeti kralja. Iz Helsinkija poročajo 10. avgusta, da je finski deželni zbor odklonil vladno predlogo, da naj se volitev kralja izvrši najnujnim potom. Predlog ni dobil potrebne 2/3 večine. 75 glasov je bilo za nujnost, 32 glasov proti nujnosti. Nova demokratska ustavna predloga je torej odpravljena in volitev kralja se bo vršila po stari ustavi, za kar je treba samo navadne večine. Ker torej po novi ustavi ni bilo mogoče dobiti kralja, je vlada kratkoročno preklicala novo ustavo in razglašala zopet staro ustavo za veljavno. Pod katerim vplivom se je to zgodilo, ni težko uganiti.

== Indijansko plemo napovedalo Nemcem vojno. Berolin, 8. avgusta. »Vossische Ztg.« poroča: Plemo Onondaga, ki živi v Zedinjenih državah popolnoma avtonomno, je napovedalo Nemčiji vojno. Onondaga so eno izmed petih indijanskih plemen, ki tvorijo narod Irokezov. Zvezo teh plemen je ustanovil glavar Hiavata.

Vesti iz primorskih dežel.

Iz Kobarida. Po dolgi mučni bolezni je umrl v 78. letu posestnik, čebelar, Fran Ivančič. Naj v miru počiva! Pogreša se od 11. oktobra leta 1916 Alojzij Stres, c. kr., domobranskega pešpolka št. 27, VI. stotnja, feldpošta 53. Ako bi kdo kaj vedel, naj sporoči na naslov: Jakob Stres, Borjana št. 33, pošta Kobarid. Stroški se povrnejo.

Umrli je v Oslu v Istri posestnica Cecilija Slavec.

Zaplemba premoženja. Tržaška deželna sodnija je odredila zaplembu premoženja Arriga Savorgnanija, rojenega v Trstu leta 1891., ki je že kakih osem let uradnik zavoda »Credit Lyonnais« v Londonu. Osumljen je zločina veleizdaje.

Poskušen samomor dvanaestletne deklice, 12letna Amadea Ravalico se je vrgla iz četrtega nadstropja v ulici Monte št. 15 na tlak. Pobrali so jo nezvestno in odnesli težko poškodovano v bolnico. Stori la je to, ker so jo starši karali radi neobgljivosti.

Iz seje magistratnega gremija, dne 9. avgusta 1918. Avgustu Bučarju v študentovski ulici 13 se podeli koncesija za izvrševanje trgovine z molitveniki, koledari in svetimi podobami.

== Za mestno kopališče v Kolesijah se določi nov kopalni red. V tork in petek od 12. ure do 1/4. ure je kopališče rezervirano le za ženske, od 1/4. ure do 7. ure le za moške, vse ostali čas pa je dovoljeno skupno kopanje. Stavbna dovoljenja se podelijo pod pogoji dotičnih komisijonalnih zapisnikov: posestniku in vrtnarju Antonu Bajou na Tržaški cesti 84 za ograditev vrta; posestniku Herbertu Lukmannu na Karloški cesti 18 za napravo kanalizacije in knjigovodu Albertu Feldsteinu na Radeckega cesti 12 za napravo izloženika. Očiščenje kanalov in ponikovalnic na Resljevi cesti, pred južnim kolodvorom in na Sv. Jerneja cesti v Sp. Šiški, ki več ne požirajo vode, se bo takoj izvršilo. Tudi zdravstveni nedostaki na dvorljahu hiše št. 1 na Celovški cesti v Sp. Šiški se bodo takoj odpravili.

== Amnestija za uradnike. »Reichspost« poroča iz uradniških krogov, da je pričakovati skorajšnja amnestija za državne uradnike, ki so jih zadelo izvestnih varovov disciplinarne kazni ali so se v pretekli. Gre v prvi vrsti za uradnike v obmejnih pokrajinah.

== Drugi državni inženirski ispit je napravil z odliko v Pribramu nadporočnik Kralj Ivan iz Rake.

== Poročilo se je v Ljubljani danes gospod. Alojs Michitsch, adjunkt južne železnice, z gospo Ani Drovenikovo. Mlademu paru obilo sreče!

== Za obiskovalce semnja v Ljapnem. Železniško ministrstvo dovoljuje obiskovalcem semnja v Ljapnem (Leipziger Messe) na avstrijskih prozrah 50% znižanje, če imajo zelene izkaznice sejmakove urada. Za znižanje na nemških prozrah je izkaznice poslal sejmaki urad (Messamt) vsem, ki so pravčasno prijavili obisk semnja.

Dnevne vesti.

Kdor nima zelene izkaznice, ali jo mora, kolikor se dopušta čas, prekrbeti neposredno pri sejmakem uradu v Ljapnem.

== Umrli je v Ljubljani ga. Marija Semen soproga magistratnega svetnika z. Albina Semenova v 39. letu svoje starosti. Pogreb se vrši jutri. N. v. m. p. Preostali naši sožalje!

== Umrli je včeraj zjutraj gospe Ivana Česenova. Pogreb bo danes ob 5. uri popoldne iz Hilserjeve ulice 8. na pokopališče na Viču. N. v. m. p.

== Ponesrečil na lovu. Na substituciji v Jesenicah se nahajajoči adjunkt državne železnice Šmital z Moravskega je padel na lovu z Možaklje čez 5 metrov visoko skalo in obležal mrtev. Zaprta žena in 2 otročka. Truplo so prepeljali na Moravsko.

== Tatvine. Posestniki Marijani Lenaršičevi v Vnanjih gorah je bilo ukradenih raznih reči v vrednosti 1350 kron. Izpred neke trgovine v Selenburgovi ulici je bilo ukradeno vojaško kolo s tovarniško številko 642.173. Na Dobrovi je izginilo iz veže neke gostilne kolo Božidarja Remžkarja iz Brezovice. — 7 m dolga in 4 m široka plahta, vredna 1500 K. je bila ukradena na kolodvoru v Medvodah. — Posestnik Mariji Lesarjevi je nekdo odpeljal iz svinjaka dobroga prašiča. — Neznani tat se je vtihtopil v župnišče na Križki gori in odnesel razne postelne oprave, nekaj riuh in odejo.

== Požar. Blizu Tržiča je zgorel s sehom napolnjeni kozolet. Požar so povzročili baje otroci, ki so se tamkaj igrali. Škoda znaša 3000 K. Zgoreli objekt je last tamkajšnje predelnice.

== Drva je polila s petrolejem Marijana Petrič iz Čenčevke, ko je kurila peč. Petrolej je eksplodiral in jo tako vžgal, da je vsled poškodb umrla.

== Iz Litije, 8. avgusta. Dopisnik iz Trebnjega se v 180. številki »Naroda« pritožuje, da si je vodja poizvedovalnice, vpokojeni uradnik, povrh pa še veleposestnik, nakazal obloko za svojo družino doma in na tujem, zraven še tudi za svojega lakajja, nekoga vojnega vjetnika. Dotični uradnik najbrže tudi ni imel dovoljenja za nakup toliko blaga od deželne poslovalnice. Vodja poizvedovalnice v Litiji je učitelj, ki je pogojno prevzel to delo, da si je nakazal obloko sebi in svoji družini, pa je imel tudi izrecno dovoljenje od deželne poslovalnice za nakup blaga.

Nastal je vršič pri onih nevoščljivcih, ki učitelju ne privoščejo drugega, kakor vislice. A ni ostalo samo pri hrupu. Denuncirali so ga, zahtevajoč naj se kaznuje. In ovadba je prišla iz uradniških krogov. Zdal pa primerjate ljudje božji vpokojenega uradnika z zlato roseto in povrh še veleposestnika z učiteljem brez vsake vojne doklade, ki mora študirati še dva otoka. Vrana vrani očel ne izkljuje. Trebnjski vpokojeni uradnik ne bo za to prav nič kaznovan, tamkajšnjega učitelja bi pa najraje poglaj v vojno. Tako se deli pravica na Kranjskem.

== Iz Trbovelj nam poročajo dne 10. avgusta: V petek, dne 9. avgusta smo tudi pri nas opazovali sovražne aeroplane. Pripluli so proti 11. dopoldne s severa ter so čez Sv. Planino in Javor leteli proti Ljubljani. Slišati je bilo močno ropotanje. Našli smo šest letal.

== Vedno enake nesreče na vlakih. Iz Celja poročajo, da sta na postaji v Ponikvi izstopila iz vojaškega vlaka dva volaka. Ko se je vlak že pomikal, sta hotela vstopiti, kar pa se jima ni posrečilo, marveč sta padla pod kolesa. Prepeljali so ju težko poškodovane v celjsko bolnišnico.

== Cesarica slavnost v Mariboru, ki jo priredi Dramatično društvo v nedeljo, dne 18. avgusta 1918 ob 1/4. popoldne v vseh svodnih prostorih Narodnega doma, ima sledeči spored: 1. Oodba. 2. Petje društvenega zbora. 3. Slavnostni govor (prof. Voglar). 4. Petje. 5. Srečevalo. 6. Šaljiva pošta. 7. Prosta zabava (harmonike v kleti za mladino). Vstopnina 2 K.

== Gornjesavinska dolina. Dne 25. avgusta ob 3. popoldne se vrši pri Sv. Francišku v gostilni g. Natlačena p. d. Martinovca shod. Poroča posl. dr. Verstovšek. — Savinjan, vsi na shod!

== Dežnik, črnosnoven, je bil odnešen v soboto popoldne med 5. in 6. uro iz Bonarčeve trgovine v Selenburgove ulice. Neka gospa je trenutno pozabila dežnik, ko se je pa čez četr uro vrnila, ga ni bilo več. Kateri izmed navzočih nakupovalcev ga je vzel, je naprošena, naj ga odda zopet v Bonarčevi trgovini. Pripomniti se, da dežnik ni bil last omenjene gospe.

== Najdena je bila v soboto zvečer pred mestnim magistratom denarnica z manjšo vsoto denarja, katero dobi izgubljeni v mestni stražnici.

Aprovizacija.

== Mast za I. in II. uradniško skupino. Stranke I. in II. uradniške skupine prejmejo mast v tork dne 13. t. m. popoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: I. uradniška skupina od 1. do pol 2. št. 1 do 70, od pol 2. do 2. št. 71 do 140, od 2. do pol 3. št. 141 do 210, od pol 3. do 3. št. 211 do 280, od 3. do pol 4. št. 281 do 350, od pol 4. do 4. št. 351 do 420, od 4. do pol 5. št. 421 do konca. II. uradniška skupina: od pol 5. do 5. št. 1 do 90, od 5. do pol 6. št. 91 dokonca. Mast dobe vsi pripadniki teh dveh skupin. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 20 kron. Pri nakupu masti se je izkazati z rumeno izkaznico za mast (odreže se kupon za mesec avgust). Nastavljenci južne železnice morajo prinesiti s seboj nakupno knjižico in nastavljenci državne železnice svojo železniško legitimacijo. Brez teh nakazil ne dobi nihče masti.

== Mast za III. in IV. uradniško skupino. Stranke III. in IV. uradniške skupine prejmejo mast v tork dne 13. t. m. dopoldne pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Določen je tale red: III. uradniška skupina: od 5. do pol 9. št. 1 do 60, od pol 9. do 9. št. 61 do 120, od 9. do pol 10. št. 121 do konca. IV. uradniška skupina: od pol 10. do 10. št. 1 do 60, od 10. do pol 11. št. 61 do 120, od pol 11. do 11. št. 121 do konca. Mast dobe vsi pripadniki teh skupin. Stranka dobi za vsako osebo 20 dkg masti, kilogram stane 25 kron. Izkazati se je pri nakupu masti z rumeno izkaznico za mast (odreže se kupon za mesec avgust), nastavljenci južne železnice morajo prinesiti

nakupno knjižico in nastavljenci državne železnice svojo železniško legitimacijo. Brez teh nakazil ne dobi nihče masti.

== Prodaja praških klobas po znižani ceni. Mestna aprovizacija bo prodajala klobase v tork dne 13. t. m. popoldne v vojni prodajalni v Gosposki ulici strankam z zeleno izkaznico B od št. 801 do 900. Vsaka oseba dobi 1/4 kg. kilogram stane 6 kron.

== Prodaja kumar. Mestna aprovizacija bo prodajala jutri na stojnicah za Mahrovo šolo kumare. 1 kilogram stane 80 v. Dobi jih vsakdo.

== Razdelitev krompirja v občini Moste se vrši v tork 13. avgusta in sicer od 8. do 12. ure št. 1 do 600, od 2. do 4. št. 601 do 1000. Vsaka stranka naj se zgleda s številko. Prišlo naj pravčasno, ker se na zamudnike ne bode oziralo. Vsaka oseba prejme 5 kg. 1 kg stane 1 krona. Razdelitev se vrši iz skladišča pri Mausarju. Izključeni so železničarji in isti, ki so sadili krompir.

Prosveta.

== Slovensko narodno gledališče. Podpiratelji v Novem mestu. Koliko važnosti priznavajo Čehi gledališču za narodni in kulturni razvoj, so pokazale slavnosti, s katerimi so Čehi praznovali 50letnico svojega narodnega gledališča v Pragi. Prav v zadnjih tednih je hrvaška gledališka družba iz Zagreba prirejala predstave v Trstu. Njih uspeh je bil mogočen. Tudi Italijani so prihajali k predstavam in občudovali so umetniško višino igralcev ter krasoto hrvaške govornice. Odlele ne kažejo več tolike neprijazne protivnosti in mržnje nasproti Slovincem in Hrvatom, nego se pripravljajo na trenzen sporazum z Jugoslavo. — Ako bi bili Slovenci imeli med vojno odprto narodno gledališče v Ljubljani, kjer se je zbiralo vojaštvo vseh narodov monarhije, bi bili imeli Slovenci priliko, pokazati z gledališčem vsem tem narodom višino naše kulturne moči in lepoto našega jezika. Vsem našim narodom bi se bili predstavili častno, imenitno in veljavno. — Ti dogodki so obrnili tudi pri nas pozornost na »deželno« gledališče v Ljubljani in zbudili trdno voljo, da bodi to gledališče naše neodvisno narodno gledališče, ki bi krepko pospeševalo naš ugled in naš narodni in kulturni napredek. Na mnogih krajih po Slovenskem že zbirajo prispevke, da bi s primerno glavnico zagotovili gledališču redno delovanje. Tudi v Novem mestu se je osnoval krajevni odbor s tem namenom pod načelstvom dvornega svetnika Fr. pl. Suklje. O tem je »Slov. Narod« že poročal. Že sedaj imamo prijetno priliko, da priobčimo prvi seznam rodoljubnih gospodarjev in gospe, ki so se pozivu odzvali in prisločili lepemu narodnemu namenu z darili in deželi. Darila so naklonili: p. n. g. Jos. Bole, veletržec na Reki 200 kron. Edm. Kastelja, trgovec v Kandiji 100 K; nadalje po 50 K. Rih. Dolenc, ravnatelj km. š. v p. v Novem mestu, dr. J. Globevnik, odvetnik v Novem mestu; Fr. pl. Suklje, dvorni svetnik v Kandiji; J. Zure, župan in dež. posl. tudimaj, in dr. VI. Zitek, odvetnik v Novem mestu; nadalje po 30 K. ga. Emilija Globevnik, odvetnikova soproga in gđ. Marija Seidl, posestnica v Novem mestu; nadalje po 20 K. Dav. Andrianič, lekarnar; Urban Horvat, knjižar; Pavla Lovše, profesorica soproga; M. Markič, profesor in dr. VI. Golja, sodnik in A. Guzelj, gozdni komisar v p. vsi v Novem mestu in ga. Gusti Vodopivec ter g. Janko pl. Suklje z Dunaja; naposled 10 K: Drag. Golja, davčni oficijal v Novem mestu. — Z deželi po 100 K so pristopili: p. n. g. Jos. Bole (3 dežele) in Dav. Andrianič, dr. Jos. Globevnik, Pavla Lovše, Fr. pl. Suklje ter J. Zure (po 1 delež). Dosedanja skupna vsota daril 780 K, deležev 800 K. — Nadaljnje prispevke sprejemajo: predsednik dv. svetn. Fr. pl. Suklje, blaginjak vl. svetn. prof. Ferd. Seidl in drugi v »Slov. Narod« že imenovani člani krajevnega odbora v Novem mestu.

== Bude Budisavljevič. Vsa naša Slovenija pozna prav dobro dr. Srgjana Budisavljeviča, Sokola, poslanca hrvaškega sabora, srbskega Jugoslavnca. Mladša slovenska generacija pa manj pozna njegovega očeta, Budo Budisavljeviča, hrvaško - srbskega pisatelja, ki je dne 29. julija dosegel svoje 75. leto. Kdor ga je enkrat videl, ga ne pozabi več; nad dva metra je visok; na skupščinah Matice Hrvatske je molel daleč nad vse ostale; zadnjič smo ga na javnem mestu videli, ko je 1. 1914. predsedoval pri Nežuševi slavnosti. Pravoslaven po veri se je udeleževal hrvaškega in srbskega kulturnega življenja ter so njegovi spisi izhajali v latinici in cirilici. Kot Licanin je študiral v šestdesetih letih na reški gimnaziji ter imel tam za učitelja prof. Kurela in Trdino. Njegov jezik se odlikuje po izredni nazornosti in slikovitosti.

Razne stvari.

== Letalski polet z Angleskega v Egipt. Iz Londona poročajo, da sta dne 10. avgusta dva angleška letalska častnika vzletela na pot v Egipt. Razdalja znaša nad 2000 milj.

== Ravnatelj dvornega gledališča. »Fremdenblatte« poročajo, da je bil imenovan za vodjo dvornega gledališča Herman Bahr, ki nastopi svojo službo dne 1. septembra.

== Gradnja ladij v Ameriki. Kakor javlja ameriški urad za gradnjo ladij, je Amerika spustila letos v morje za 1,719.536 ton novega brodograja.

== Zlat denar je hotel odnesti iz Budimpešte bolgarski podčastnik Papalov. In sicer za 930 angleških funtov, 100 angleških polfuntov, 14 zlatih frankov in nekoliko turških funtov, ali to se mu ni posrečilo, marveč ga je policija prišla in mu vzela zlat denar.

Spominjajte se slovenske šole v Mariboru.

Gospodarstvo.

— Preskrba z ozimnim semenskim žitom. Semensko žito za letošnje jesensko setev bo oddajala c. kr. Kmetijska družba Kranjska in Zavod za promet z žitom ob času vojne. Nihče se ne sme prigrasiti za semensko žito iste vrste pri obliki oddajalstva, ampak samo pri enem. Kmetijska družba razglašala način in pogoje oddaje v svojem strokovnem glasilu »Kmetovalcu«, kjer si jih vsak lahko natančno prebere. Ljubljanska podružnica Zavoda za promet z žitom bo oddajala trije vrste ozimnega semenskega žita: a) švedsko originalno svalof - semensko pšenico in rž po približno 180 K za 100 kg z vrečo vred; b) navadno semensko žito iz Češke, Moravske ali Nižje Avstrijske; c) navadno semensko žito iz domačih dežel, ki ga bodo nakupili žitni komisijonarji. Pripominja se, da Zavod ne prevzema nikake odgovornosti za uspeh semenskega žita, ki pride iz Švedske, Češke, Moravske ali Nižje Avstrijske. Za semensko žito sme prositi oni, ki hoče prenesti in izboljšati svoje seme ali pa kdor nima lastnega semena, bodisi da lansko leto ni nič sejal, bodisi da mu je nezgoda (toča) uničila pridelek. Zavod za promet z žitom bo oddajal semensko žito v glavnem le proti zamenji, to se pravi, kdor bo hotel dobiti semensko žito, bo moral oddati popreje ali istočasno enako množino žita, kot ima pripravljenega polja. Pravilna uporaba semenskega žita se bo nadzorovala. Zakon določa strogo kazeno za one, ki semensko žito odtegnajo pravega namenu. Kdor želi prejeti semensko žito od Zavoda za promet z žitom, se mora zgledati pri svojem zupanstvu, da ga vpiše v prigrasilnico. Zupanstvo prejme potrebne formulirje od Zavoda, da jih odda v prigrasilnico. Vsakdo mora: 1. izjaviti, če želi švedsko ali avstrijsko seme, 2. povedati vzrok, zakaj naroča seme in 3. navesti velikost ploskve, ki jo bo obsejal. Zupanstvo je odgovorno za pravilno napoved kmetovalcev. Prigrasiti se je treba najpozneje do 25. avgusta t. l. Dne 25. avgusta morajo odposlati zupanstva prigrasilne pole na c. kr. okrajno glavarstvo, ki bo opravičeno prigrasilo pregledalo. Odločno se opozarja vsi kmetovalci, da se Zavod na poznejše prigrase ne bo oziral. Žitni zavod bo oddajal prigrasilec semensko žito, kakor dosejal potem svojih žitnih komisijonarjev. Končno Zavod napuščuje nasvetu kmetovalcem, naj si dobi, če le more, seme iz lastnega pridelka, ker je uspeh še najverjetnejši. Plevel (grazi-

ca in drugo) naj se na trijeru izčisti, snetljivo žito naj se namaka (kvaa). Kakor lansko leto razpošilje Zavod tudi letos pouk o namakanju žita, kakor ga je priredil za naše razmere strokovnjak c. kr. Kmetijska družba.

Darila.

Za »Vojaški dom« v Ljubljani (Zahvalni dar za rešitev cesarja). Nadalje so darovali temu domoljubnemu skladu Deželno in gospodno društvo Rdečega križa za Kranjsko 500 K. — Občinski urad v Trzinu na Gorenjskem. — Župni urad Mirna 186 K 34 vin. — Župni urad Dobrič 80 K. — Vsak dan trpe in se mučijo naši vojniki za domovino. Vsak dan se jih spominjamo, da jim pripravimo udoben »Vojaški dom« v Ljubljani. Zaslužili so to! Darove pošiljajte na naslov: Odbor za Vojaški Dom v Ljubljani. Darove sprejema za Ljubljano tudi mestni magistrat.

Darovi za dr. Krekov ustanovo goriških Slovencev od 26. aprila do 8. avgusta 1918: Hudajžna po 6. g. Josipu Abramcu, kuratu, 100 K; Viktor Bežek, šolski ravatelj, 15 K; Lokev pri Divači 300 K; J. Ložan, Ljubljana, 10 K; Urbančič Alojzij, zbirka svatbe, 100 K; Hranilnica in posojilnica, Cerkno, 50 K; upravnitvo »Slov. Naroda«, po dr. Kobalu, 125 K; V resni družbi poboljšani »Frankovec«, daroval po M. Veberju, 10 K; Sotlar Josip, izročil dar gosp. Jakobu Bratovžu, peku v Gorici, 5 K; Uprava »Sl. Naroda« po dr. Kobalu 8 K 20 vin. Skupaj 723 K 20 K. Prejšnji izkaz 6541 K 20 K. Skupaj 7264 K 90 vin. — Dr. Alojzij Franko, predsednik; J. Kopač, blaginjak.

Upravitelstvu našega lista so poslali: Za »Gladno slovensko, hrvatsko in srbsko dečo«: dr. Josip Malerč iz Črnomlja 160 K, zložili Črnomelci v veseli družbi; Ulrik Hauptman, učitelj v Ribnici na Pohorju, 83 K, nabral med tamšnjimi rodoljubi; Lojze Kovačič, železniški uradnik iz St. Petra na Krasu, 50 K; zbirka M. Posega, nadrevident južne železnice iz Hrgasa, 30 kron; skupičke keglarske trojice iz Hrgasa in moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda iz St. Jurja ob i. ž. 100 kron. Skupaj 423 kron.

Za »Slovensko šolo Sv. Vida v Trstu«: dr. Josip Malerč iz Črnomlja 65 kron, zložili Črnomelci v veseli družbi; Lojze Kovačič, žel. uradnik iz St. Petra na Krasu, 20 K; zbirka in Ivo Bakovnik, c. kr. notar v Metliki, 25 K, plačala Marija Markovič vsled poravnave s Katarino Kofalt. Skupaj 110 kron.

Za »Slovensko šolo v Mariboru«: Lojze Kovačič, žel. uradnik iz St. Petra na Krasu, 40 K, zbirka.

Za list »Domovina«: Lojze Kovačič, žel. uradnik iz St. Petra na Krasu, 10 kron.

Za »Politične preganjance«: moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v St. Jurju ob i. ž. 50 kron.

Za »Oseple slovenske vojake«: moška in ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v St. Jurju ob i. ž. 100 kron.

Za »Ciril - Metodovo družbo«: Pod geslom »Lepa naša domovina« zbral 3. prapor podčastnikov goriških strelcev št. 2 z željo do svidenja v svobodni domovini 150 kron.

Srčna hvala!

Darovi za dr. Krekov spomenik. XVII. izkaz. Od 27. maja do 11. julija 1918. Po 1000 K: dr. F. Ploj, senatni predsednik, Dunaj, del čistega dobička od Preradovičeve slavnosti na Dunaju; zbirka Vrhničanov na velikih dan 2. junija t. l.; Zadruga za vnovčevanje lesa na Češnjici pri Železnikih, 570 kron 40 vin.; Vekoslav Kostrevec, 17. pešpolk, 1. Baonstab, v. p. 369 (zbirka vojakov 20 K); narednik Ludvik Bergant in Alfonz Urbanec, četovodja; Maks Jeruc, desetičnik Slavoj Jankovič, častniški sluga Mihael Rižnar; 16 K narednik Ločnikar in dr., telef. Vekoslav Kostrevec; po 10 K: naredniki Miroslov Premrl, Ivan Lovre in Karel Pangeršič, četovodje Josip Kramar, Anton Babnik, Pavel Kovač, Ivan Remic, Ivan Pečlin in Ivan Fatur; desetičnik Pavel Šlosar, Anton Drobnik, Rafael Eržen, Joža Jalen, Joško Hrovat in Josip Petelin; poddesetičnik Ivan Mikolič, Josip Zevnik in Fran Kucler; pešci Anton Beg, Karel Selak, Josip Jakše in Avgust Mandič; častniški sluga Alojzij Ilavcar; 6 K četovodja Janko Zagar; po 5 K: četovodje Janez Lenarčič in Janko Androja; desetičnik Janko Bolha; poddesetičnik Josip Detela in Peter Jerič, pešci Matija Grdin, Josip Lovšin, Ivan Baic, Jože Jeršin, Ciril Zerovnik, Fran Križaj, Anton Kopač in Fran Mur, častniški sluga Josip Strucl; nadale šest po 4 K, eden 3 K 40 vin., osem po 3 K, 26 po 2 K in 29 po 1 K; 550 kron: Krekov večer v Kranju dne 19. marca. Po 500 kron: Občinski urad Vič; darila, poslana po »Sloven. Narodu«: »Slov. Narod« 26. junija; Jugoslovani v Vidmu (po »Jugoslov. Narodu«); 435 K: Svatje na novi maši č. g. Peléja po Andreju Savliju (pozneje zopet 15 K; gl. spodaj). Po 400 K: Župni urad v Sorici nad Železniki (zbirka); Mlekarna, Hrušica pri Podgradu v Istri, 358 K 83 v. »Glasbena Matica« v Ljubljani, čist dobiček od četrte slavnostne akademije, 250 K; Nabrano na svatbi g. Ernesta Laha z gđ. Heleno Bajdž od sorodnikov in prijateljev raznega dr. Kreka. Darovali so: Janez Baj-

dé in Peter Stepic po 50 K, Mihael Lahi 30 kron, Franc Lah, Rudolf Bajdž, Josip Bajdž, Anton Medved, Anton Koren in nadporočnik Josip Molč po 20 K. 219 K: Minka Jugovic, učiteljica, Žužemberk (po »Sloven. Narodu«); Zbirka darovalcev nam ni došel (v roke). Po 200 K: Občina Smihel - Stopiče; okrajni odbor Šmarje pri Jelšah. Zbirka ob ustanovitvi krajevnega odbora SLS, za občino Naklo (po Mat. Tomazin). 165 K: Darila, poslana po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 1. junija 1918). 161 K: Županstvo Kresnice (nabrano o priliki podpisovanja za jugoslovansko deklaracijo). 150 K: Darila, poslana po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 8. junija t. l.). 149 K 70 vin.: Janko Lenšček kot predsednik podružnice Rihenberg Zveze jugoslovanskih železničarjev (pozneje je poslal še 8 K 60 vin., kar glej spodaj) Zbirka zavednih jugoslovanskih železničarjev imenovane podružnice. Darovali so: Dragotin Perhinek 10 K, Alojzij Furlan, Janko Lenšček sam in Peter Cerovac po 5 K, nadalje eden 4 K, pet po 3 K, 40 po 2 K in 35 po 1 K. Od skupnega zneska se je odtegnilo 70 vin.). 136 K: Iz Tomaja na Krasu mesto venca na grob pokojnega Jankota Sonca. 135 K: Mladeniška Marijina družba v Čemšeniku pri Zagorju, 118 K: Darila, poslana po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 25. maja 1918). Po 100 K: Županstvo Jesenice na Gorenjskem; Zene in dekleta iz Boh. Bistrice; Franc Demšar, državni poslanec; Darila, poslana po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 22. junija t. l.); Josip Molek, Trbovlje (po »Sloven. Narodu«); zložili poduradniki v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju, v priznanje zastopanja dr. Benkovića pred pritožno komisijo v Gradcu dne 6. maja t. l. v zadevi zvišanja plač; Občinski urad Radče pri Zidanem mostu, 89 K; Mici Železnik v Zaplani nad Vrhnikom, nabrala o priliki prepovedanega shoda na Vrhniku, 84 K; Mostvo 1. stotnije strojnih pušk 27. črnovoj. polka, voj. p. 465, po »Sloven. Narodu«. Po 78 K: Nabrano na svatbi g. Julija Pahor z gđ. Gusti Scherzer dne 11. maja t. l.; Županstvo občine Planina pri Vipavi (po »Sloven. Narodu«); zbrala ob priliki pogreba Ivana Marna družba njegovih prijateljev. 65 K: Mala družba zavednih Jugoslovancev na novi maši č. g. M. Radoš v Radovici pri Metliki (po g. Vilfanu). 62 K: Darilo, poslano po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 19. junija 1918). 51 K: Rafael Zimič, gostilničar, Daskle pri Gorici (po »Sloven. Narodu«). Po 50 K: Občinski urad Koroška Bela; Hranilnica na Črnučah; Žužemberški Jugoslovani (po »Jugoslov. Narodu«); Županstvo Črnuče (po istem). 47 K: Slavko Sovinjak, jurist, Jesenice na Gorenjskem (nabrano ob poroki g. Matevža Prevca z gđ. Francico Rekarjevo na Savi pri Jesenicah (po »Sloven. Narodu«). Po 45 K: Deklarata na Koroški Beli; Hubert Leller, kaplan, Sv. Ivan pri Trstu, preplačila za razglednice, 40 K 20 v. Darilo, poslano po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 29. maja t. l.). Po 40 K: J. Vaneč, narednik,

Erg. - Bez. - Komdo, Karlovec (po »Sloven. Narodu«); darovali Hrvati in Slovenci na zabavnem večeru v Karlovcu; Udeleženci pri pogrebu tete Julke Lendovšek v Makolah (po »Jugoslov. Narodu«). 32 K: Ciril Mask, Pustopolje pri Šmartnem, Spodnje Stajersko. Po 30 K: Josip Kos, kurat, Otalež pri Cerknem (nabrano v veseli družbi v Cerknem pod geslom: »V dobi žalostnega veka Bog živi preljubljenega dr. Kreka«); Jos. Bambič, Preloka (po »Sloven. Narodu«); nabrano o priliki odklopanja župnika Iv. Šašlja v Adlešičih; Podbreško - ljubenska družba (po »Jugoslov. Narodu«). 25 K: Izobraževalno društvo Dražgoše. 22 K: Darilo, poslano po »Slov. Narodu« v »Slov. Narod« 1. jun. t. l.). 20 K 50 v. Fran Lajovic, Litija (po »Sloven. Narodu«); Pisma nismo prejeli. Po 20 K: Karel Pleiweis, notar, Novo mesto; Anton Tomeš, župnik, Cernuče; Ivanka Srebotnjak v graščini Križ; županstvo Preddvor, darilo po »Slov. Narodu« (»Sl. Narod« 3. jul. t. l.). Alojzij Zorman, trgovec, Ljubljana, (po »Sloven. Narodu«), darilo po »Slov. Narodu« (»Slov. Narod« 6. jul. t. l.). 18 K 14 v. Zbirka neklih izletnikov (po Kat. tiskarni). 18 K: »Dolenjske Novice« Novo mesto (zbral narednik Slavko Krže v Novem mestu). Darovalo je 13 oseb z zneski pod 5 K. Po 15 K: Dijaki Slovenske trgovske šole v Ljubljani (po »Sloven. Narodu«); Po 10 K: Fran Tomšič, Polhov Gradec (po »Sloven. Narodu«); Valentin Macček, tovarnar slavnikov, Domžale (po »Jugoslov. Narodu«); 8 K 60 v. Janko Lenšček, narednik, Rihenberg (glej zgornj 148 K 70 v.). Po 5 K: Vekoslav Kostrevec, pešpolk 17, v. p. 369 daroval enoletni prostovoljec Albin Kambič imenovanega pešpolka; Peter Jernejec, Dol. Logatec (po »Sloven. Narodu«), konečno eden 2 K. Skupaj 11.348 K 37 v. Od preje 131.118 K 34 v. Dosedaj nabranega 142.466 K 71 v. Ljubljana, 11. julija 1918. Odbor za dr. Krekov spomenik.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 8. avgusta: Marija Premk, tobačnica delavka, 40 let. Hilslerjeva ulica 5. — Rudolf Rajniš, gojenec Marijanišča, 11 let, Poljanska cesta 36.

Dne 9. avgusta: Pintar Sofija, hči tovar. delavca, 7 let, Strelška ulica 15.

Dne 10. avgusta: Janko Samotorčan, železničarjev sin, 12 let, Cesta na loko 18. — Ivan Paterniš, uradnikov sin, 7 mesecev, Strelška ulica 15.

Dne 11. avgusta: Marija Semen, soproga magistratnega svetnika, 39 let, Resljeva cesta 13. — Ivana Češnovar, zasebnica, 74 let, Hilslerjeva ulica 3.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Albin Semen, magistratni svetnik, javlja potrditev srca v svojem in svojih otrok Pije, Albin in Maide imenu vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežujo v vest, da je njegova nad vse ljubljena soproga, in predobra, skrbna mamica, gospa

Marija Semen roj. Franc

v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. ob 5. uri zjutraj po daljši, mučni, vdano prenašani bolezni, previdna s tolažili sv. vere v 39. letu svoje starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb predrage, nepozabne nam pokojnice bode v torek, dne 13. avgusta 1918, ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Resljeva cesta št. 13, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bode darovala v župni cerkvi Sv. Petra.

Prosi se tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1918.

Sprejme se
izurjena šivilja
in učenka. Kje, pove upr. »Sl. Nar.«

Vajenec
se takoj sprejme pri kleparskem mojstru Remžgarju na Karlovski cesti. 4132

SUHE GOBE
in ogrsko rdečo papriko dobavlja slovenska trdka Anton Z. Finžgar, Varazdin (Hrvatsko). 4140

Kupim oziroma vzamem v najem
dobro idočo trgovino
z mešanim blagom na deželi na Sp. Stajerskem ali Kranjskem. 4142

Št. 11082.

Dijak
šestdeslet (gimnazijec) 18-let službo kot inštruktor. Takojšen nastop. — Cenjene ponudbe na upravitelstvo »Slovenskega Naroda« pod »inštruktor 4120«.

Natečaj.
Občinska uprava v Dekani, Istra, sprejme takoj v službo

pisarniško moško moč
s plačo po dogovoru. Zahteva se: 1. avstrijsko državljanstvo; 2. starost nad 18 let; 3. znanje slovenskega in drugega dež. jezika; 4. znanje knjigovodstva in strojepisja; 5. dokaz o dovršenih študijih in dosedanjem zaposlenju; 6. Zdravo telesno konstitucijo. — Opremljene prošnje je vpsolati do 25. t. m. upravitelju Rudolfu Kregau v Kopru, Istra.

Krajevna občina Dekani,
dne 6. avgusta 1918. 4135

Št. 11082.

Sodi za olje
20 - 50 l se iščejo. — Pismene ponudbe na upravn. »Sloven. Naroda« pod »olje 4118«.

Prodaja se še malo rabljen :
kovaški meh
v obliki cilindra. — Izve se pri 4096 Maksu Pohlinu v Kamniku.

Pisarniška moč
z daljšo prakso, zmogni obeh deželnih jezikov išče službo. Gre tudi na deželo. — Ponudbe pod Pridna 4121 na upravitelstvo »Slovenskega Naroda«.

Mizarski mojster
se takoj sprejme v Trstu za delavnico s strojnimi obratom. — Ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in pogoji na stavbno podjetje Göbel & Forti v Trstu. 4137

Št. 11082.

Klavir se kupi
(tudi za živila). — Pismene ponudbe pod »št. F/4071« na upr. »Sl. Nar.«

Hiša v mestu
se kupi. — Ponudbe če mogoče z navedbo cene naj se pošljejo na uprav. »Slov. Naroda« pod: »M. T. 4105«.

Prodaja se
KOBILA
(tuksa) 4 leta stara, dobra za težko in lahko delo v Petelinjah, št. Petar na Krasu, L. Bratož. 4146

Prešernove slike
prodaja in pošilja po poštne povzetju Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 6 kron.

4133

Sprejme se
Gospodična
izveščana v strojepisju, zmogni stenografije in slovensčine v jeziku in pisavi. Dr. Juro Hraščev, odveznik v Celju. 4134

Prodaja se
posestvo,
srednje velikosti, z več orali gozda, z gospodarskimi poslopji. Več se izve pri Ivan Srebotnjaku, Sv. Jurij ob Tabornu, Savinjska dolina, Štajer.

Zidarje in težake
za betonsko stavbo sprejme tovarna Pollak v Kranju.

NE ZAMETUJTE DENARJA!
Ne kvarite oblek z raznimi vojnimi barvami! Nudim Vam edino zjamčeno dobro, trpežno in blagu neškodljivo barvo za obleke »Internacional« iz najstarejše in največje tovarne za barve.

Na stotine priznanih pisem vsakemu na razpolago.
Razpošiljam samo I. vrste v sledečih barvah: črna, modra, temnozelenka, rdeča, temnordeča, vijoličasta, siva, rjava in rumena. Da se napravi temnomodra, se zmeša polovico črne, polovico modre.

Na zahtevo slovensko navodilo.
100 zavojev po K 45. — za 100 zav.
500 zavojev po K 40. — za 100 zav.
1000 zavojev po K 40. — za 100 zav.

Poštne prosto pošilja 3957
Rudolf Cotič, Vrhnika.
Za vsakega trgovca velik zaslužek!

Razglas
o reviziji strank, vpisanih pri krušnih komisijah, in o izdaji novih legitimacijskih števil.

Ker se je v zadnjem času izselilo iz Ljubljane precejšnje število beguncev in tudi dijakov, ne da bi jih hišni gospodarji ali stranke odglasile pri krušni komisiji, odreja mestni magistrat na podstavi § 19 ministrske naredbe z dne 26. maja 1917, drž. zak. št. 235, sledeče:

1) Izjava hišnega gospodarja ali njegovega namestnika, koliko oseb šteje vsaka v hiši stanujoča stranka. Tistega dne, ki ga določi mestni magistrat in ki se objavi v tukajšnjih dnevnikih, se mora zgledati vsak hišni gospodar ali njegov namestnik pri krušni komisiji ter sporočiti pismeno ali ustno, koliko oseb ima na stanovanju vsaka v hiši stanujoča stranka. Za pismeno izjavo zadostuje list papirja, na katerega se napiše vse stranke in pa število oseb, ki stanujejo pri vsaki stranki.

2) Kaj je treba prinesiti h krušni komisiji za oddajo izjave? Vsak hišni posestnik, njegov namestnik ali pooblaščenec, mora prinesiti h krušni komisiji tudi hišno legitimacijo, katero mora preje na prvi strani lastnoročno podpisati hišni gospodar, oziroma njegov namestnik.

3) Izstavitelj in izročitelj novih legitimacijskih števil. Po oddani izjavi hišnega gospodarja, oziroma njegovega namestnika, se bodo izstavile za vse v hiši stanujoče stranke nove legitimacijske številke, in sicer za hišne gospodarje zelene za stranke pa rdeče.

4) Izročitelj legitimacijskih števil strankam in podpis istih po hišnem gospodarju ali njegovemu namestniku. Vsak hišni gospodar je obvezan, vse legitimacijske številke

podpisati ter jih potem nemudoma izročiti hišnim strankam.

5) Veljavnost legitimacijskih števil. Brez podpisa krušnega komisarja, hišnega posestnika in stranke so legitimacijske številke neveljavne.

6) Poznejše prigrasitve in odglasitve strank, oziroma oseb, ki se v hišo priselijo ali izselijo. Po oddani izjavi hišnega gospodarja, oziroma njegovega namestnika, se prigrasilo, oziroma odglasilo stranke, oziroma osebe, ki se pozneje v hišo priselijo ali izselijo, le na podlagi zelene legitimacijske številke hišnega gospodarja, oziroma njegovega namestnika.

7) Potrdilo o poznejši prigrasitvi, oziroma odglasitvi strank. Vsak nadaljnji vpis, oziroma izbris, v krušnem zapisniku se bode naznanil pismeno hišnemu gospodarju, oziroma njegovemu namestniku.

To naznanilo, iz katerega bode razvidno, koliko kart prejema stranka vsled nove prigrasitve, oziroma odglasitve, se bode dostavilo hišnemu gospodarju oziroma njegovemu namestniku, na dom.

8) Delžnost naznanila hišnega gospodarja, oziroma njegovega namestnika. Vsak hišni gospodar, oziroma njegov namestnik, je obvezan, takoj po sprejemu tega obvestila naznaniti magistratu, v uradu, kjer se izdajajo karte za živila, če bi stranka prejela več kart, kakor ima oseb na stanovanju.

Ce bi stranka prejela več kart, je za to v prvi vrsti odgovoren hišni posestnik, oziroma njegov namestnik.

9) Kazenska določila. Prestopke teh predpisov bode po § 15 ministrske naredbe z dne 26. maja 1917, drž. zak. št. 235, kaznoval mestni magistrat z denarno globo do 2000 K ali z zaporom do 3 mesecev, pri obtežljivih okoliščinah pa z denarno globo do 5000 K ali z zaporom do 6 mesecev, ako dejanje ne spada pod ostrejša kazenska določila.

Ce bi hišni gospodar ne oddal zahtevane izjave, se za dotično hišo do oddaje izjave ne bodo izdajale strankam karte za živila.

10) Veljavnost tega razglašja. Ta razglas postane veljaven z nabitkom na magistratno desko in z objavo v tukajšnjih dnevnikih.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 8. avgusta 1918.

Delavec, vajen tudi sodarske obrti, se sprejme. — Ponudbe pod: „Delavec sodarske obrti v 4097“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 4097

SUHE GOBE (jurčke)

kakor tudi druge zaplembe ne podvrže deželne in gozdne pridelke (maline, jagode, med itd.) kupuje po najvišjih cenah. **M. RANT, Kranj.** 2693

Kupi se takoj

dobro ohranjena pisalna miza ter ena strojeopisna mizica. Cenjene ponudbe na poštni predal 110, Ljubljana. 4124

Sprejme se KONTORISTINJA

vešča slovenskega in nemškega jezika, ter strojeopisja, z dobrim šolskim spričevali pri 4123

Domača semena

suhe gobe, prazne vreče in druge pridelke kupuje trgovina s semeni Sever & komp. preje Peter Lassnik, Ljubljana, Marijin trg. 3678

Prodajam

ali zamenjam za moko, železniško uradnikovo novo uniformo iz finega sukna, porabno za vsako civilno obleko, obstoječo iz: sukne, uniformnega sukniča (Uniformrock), telovnika in hlače. Pismene ponudbe na upr. „Slov. Naroda“ pod: „nova obleka 4077“. 4123

Išče se stanovanje in hrana

za eno ali dve petnajstletni učenci. — Prispeva se deloma tudi v naturalijah. Ponudbe na Ljubljana, poštni predal 185. 4108

Za tri odrasle otroke iščem vzgojiteljico,

ki je tudi pripravljena opravljati lahka hišna dela. — Plača po dogovoru. — Nastop 1. septembra. **V. Scagnetti, stavbenik, Ljubljana, Selenburgova ulica 6, I. nadstropje.** — 3894

Vzamem v najem ali kupim

gostilno ali trgovino ali malo posestvo karkoli si bode vse enako! Naj bode kjer hoče! — Pojasnila sprejemam pod naslov: „M. S. poste restante Kobarrid, Primorsko“. 4122

Kupim dobro ohranjene vinske in tudi od slivovke, tropinove

hrastove SODE

Plačam po dogovoru. Imam tudi nekaj metrov drv za prodati. — **Franc Bemc, Marije Terezije cesta št. 1.**

Ženitna ponudba.

Vdovec z malim imetjem, z odraslimi otroki, želi v svrhu zakona znanja z omikano, dobroščno gospico ali vdovo brez otrok z nekaj imovine in ne pod 40 let staro, mirnega značaja, čiste preteklosti, delavno, varčno in povsem večjo gospodinjstvo, koje vodi mora sama. Le resne ponudbe s sliko, ki se vrne z opisom razmer in pravičnim naslovom, do 20. tega meseca pod: „udobnost 4127“ na upr. „Slov. Naroda“. — Tajnost zagotovljena. —

Kupci!

ki žele posredovalca pri nakupu hiše ali zemljišč — v Gorici — naj se blagovolijo obrniti na gosp. **Stefana Lovaršič, posredovalec, Gorica, Via Sobotina št. 27.** — Modri se točno in zadovoljivo posredovanje. 4094

Dne 18. avg. t. l. popoldne ob 4. uri se bode dala — v najem občinska hiša

(stara šola) v Modjuh dražbenim potop za dobo 3 let. Hiša stoji tik farne cerkve, ima 3 stanovanjske sobe, kuhinjo, shrambo, klet in eno veliko sobo za prodajalno, kjer se že veliko let izvršuje dobro idoča trgovina z mešanim blagom. Poleg hiše je drvarnica in velik vrt za zelenjavo. — Interesenti se vabijo. — Natlačni pogoji se dode pri **upravnishvu Modnje, okr. Radovljica.**

Služkinjo,

veščo vseh domačih del, išče uradniška družina. — Vpraša se: **Sodna ul. 6/I. levo, od 11—1 ure popoldne.** 4069

V samojo se v najem trgovski lokali ali večja skladišča.

Kupi se tudi hiša, pripravna za trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod „trgovina 4018“ na upr. „Slov. Nar.“

Izurjena prodajalka

papirne stroke (tudi galuterijske) se takoj stalno sprejme. Ponudbe pod: „Papirna stroka“ na upr. „Slov. Naroda“.

Okrožni zdravnik v Kamniku Dr. Jul. Dereani

je na dopustu do 27. avgusta t. l. 4121

Odprto 8—12 3—6

Zlatina - briljant - ure - srebrnina

F. ČUDEN SIN

samo nasproti glav. pošte v Ljubljani. Prijazna postrežba. 3221

Alfonz Breznik

učitelj Glasbene Matice in edini zapriž. strokovnjak c. kr. dežel. sodišča Ljubljana, Kongresni trg št. 15 (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trdnica in izposojevalnica klavirjev, pianov in harmonijev na jugu Avstrije.

Velikanska zaloga vseh glasbenih instrumentov, strun in muzikalij. Klavirje prvih c. kr. dvornih in komornih tvrd: **Bösendorfer, Förster, Rudolf Stelzhammer, Hözl & Heitzman, Gies in Hofmann** imam edino izključno le jax za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzifikatov navideznega „počina“.

Ugaševanje in popravila s strokovniško in cen.

10 letna postavnob vozna garancija.

Majvečja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog . . . K 66,800.000 — hipoteknih in občinskih posojil . . . „ 27,600.000 — rezervnega zaklada . . . „ 2,500.000 — Sprejema vloge vsak delavnik in lih obrestuje najvišje po

4%

večje in nestalne vloge pa po dogovoru. Hranilnica je pupilarno varna in sto! pod kontrolo c. kr. deželne vlade.

Za varčenje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zemljišča in posojlja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/2% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3 1/2% odplačevanju na dolg. V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.

KAVA „ADRIA“

s sladkorjem in cikorijsko mešana, se more meriti sprčo svoje dobre kakovosti in izdatnosti z vsako pravo kavo.

En sam poskus zadostuje,

da postane vsak trgovec stalen odjemalec. — „Adria“ pralni prašek, „Adria“ vanilijin sladkor, „Adria“ pecilni prašek, pravi škrob, francosko žganje, pravi čaj, dišave vseh vrst, grenka sol, Barve za obleko, umivalno milo ter vse ostalo blago najboljše kakovosti vedno v zalogi. — Samo na debelo. — Vsako poedino blago je zavito v krasne zavitke ter daje trgovcem — mogočnost hitre postrežbe svojih odjemalcev. —

Filip Šibenik, Izdelki Adria.

Centrale: Zagreb. Filijalka: Ljubljana, Gosposka ul. 16. Novo mesto. Trgovci! Podpirajte slovensko trdnico, ker si s tem gradite svojo neodvisnost. 3937

Samostojna gospodinja

z večletnim spričevalom, išče primerne službe. — **A. Ana Stanič, Prečna ul. št. 6, pod streho.** 4064

Modistka

se sprejme v trajno delo. „Modni salon“ Rozl Fabčić, Himska c. 6.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SEBAFORM“-maslo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—.

Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko. Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 880

Pozor na varstveno znamko „SEBAFORM“

SIGORIN

zatre cudovito nase 3/34

STENICE

vzorčna steklenica 4 K, velika steklenica 16 K, brizgalnica 2 K. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko: **Lekarna „pri un-nju“ Apotheke »zur Hoffnung«, Pécs 45, Ogrsko.**

UMETNO GNOJENJE

bo - amo

Vaša korist

toda ne odlagajte! Zahtevajte takoj ponudbo na 20% kalijevo sol in 14% kajnit. Poznejših naročil vsled težavnega uvoza ne bo mogoče izvršiti! — Pojasnila so Vam na razpolago! — Jamstvo za kakovost 3969

Vinko Vabič, veletržec,

Zalec, Spodnje štajersko.

Iusnjati jermeni

za čevlje

okoli 1 m dolgi, s pločevinatimi konci, črni ali rjavi, 100 parov K 95.— dobavljajo točno 4131

R. Griglar, Dunaj, 8. Feldgasse 3.

MLATILNICE

za pogon s silo in z roko, dalje čistilne mlatilnice najnovejše konstrukcije, čistilnice, trijerje, stiskalnice za grozdje in sadje, mlince za žito in sadje, gepelje, stamomez-nice, brzoparilnike, kotle za žganje, brane in pluge ter razne druge poljedelske stroje iz največjih tovarov, z jamčeno dobro kakovostjo, ima vedno na zalogi

Fr. Hitti, zaloga poljedelskih strojev

v Ljubljani, Martinova cesta št. 2. Dalje opozarjam na svojo veliko zalogo priznano in dokazano najboljših pripravnih za vsako mletje. Dobra in najcenejša postrežba vsakemu zajamčena.

RAZGLAS.

II. redna skupščina

„Zveze jugoslovanskih hranilnic“ se vrši dne 25. avgusta 1918 ob 3. uri popoldne v posvetovalnici Mestne hranilnice ljubljanske, Prešernova ulica 3, s sledečim dnevnim redom:

- 1.) Poročilo dosedanjega delovanja zveze.
- 2.) Poročilo o računih prešlih let in o proračunu za prihodnje leto
- 3.) Volitev odbora, namestnikov in 2 pregledovalcev računov.
- 4.) Raznoterosti.

Za odbor „Zveze“ predsednik: **Ubald pl. Trnkoczy.**

Pozor, trgovci!!!

Nadomestek zrnate kave, najbolje kakovosti lepo zavito v kartonih po 1/4 in 1/2 kg nudim:

pri odjemu 50 kg. po K 11.50
" 100 " " 11.—
" 500 " " 10.50
" 1000 " " 10.—

Pri večjem odjemu do 1 vagona znaten popust. — Odpošilja za naprej poslani denar ali proti akreditivu eksportna trdnica:

Gjorgje Vučković, Zagreb, Nikoličeva ulica 9.

Odpošilja se sigurnim in stalnim naročiteljem tudi z izvoznico v vse kraje Avstrije. 3769

Naročite hitro, dokler traja zaloga.

Kavni nadomestek s sladkorjem „MILKA“, pravi „MILKA“ vaniljastadkor, prašek za peko (Backpul-ver), toaletno milo, mlo za brivce, čaj, kakos ter vse ostale kpecarijske, kolonijalne blago proti pošiljati 75% zneska naprej, ostanek po povzetju.

Eksportna znamenita firma

Proizvodi „Milka“ Zagreb.

Mizarski pomočnik

se takoj sprejme. — Naslov pove upravnishvo „Slov. Naroda“. — 4061

Korespondent ail korespondentinja,

samostojna moč s prakso se sprejme. — Naslov pove upr. „Sl. N.“ 4055

Kupim posestvo

blizu postaje 20 do 40 oralov (johov); je lahko tudi posestvo z vodno žago ali z gostilno. — Naslov pove upr. „Slovenskega Naroda“. 4065

Prodajam 2 leti starega pri- stnega istrskega — braka

in še čisto novo puško za kroglo „Peterlongo's Mauserpüsch-Büchsen“ kal. 6.6 Velo. V-rašanja naj se pošljejo na upravn. „Sloven. Naroda“ pod „lovec 4045“.

Prazne vreče

vsake vrste in suhe gobe kupuje vedno in v vsaki množini ter plačuje po najvišjih dnevnih cenah trg. firma **J. Kušlan, Kranj, Gorenj.**

Kupim lepe suhe gobe

(jurčke) po najvišji dnevni cen. — **Mihael Omahen, trgovec, Vianja gora.** 3907

Iščem spretno MODISTINJO

ki bi bila obenem prodajalka. — **Josovina Martini, modistinja v Celju, Schmiedgasse šte. 2.** — 4079

Sprejme se kuharica::

ki je samostojna in ki opravlja vsa hišna dela. — Plača po dogovoru. — Nastop takoj ali pozneje. — Naslov: **E. Scagnetti, stavbenik, Selenburgova ulica št. 6, I. nadstr.** — 3895

Magaciner,

mlajša oseba, inteligenten, eventualno invalid, za skladišče aprovizacije se išče za takoj proti dobri plači. Ponudbe z izpričevali sposobnosti, osebe s kavcijo imajo prednost, je nasloviti na aprovizacijo - Dalmaspol Ljubljanske Kreditne Banke, Kln, Dalmacija. 4016

Dober jabolčni mošt

prodaja v večji množini trdnica **A. Kušlan, Ljubljana** Karlovska cesta 15.

Kupujem umetno zobovje

in splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANČ, brivec** Franciskanska ulica 10. 1458

Išče se vzgojiteljica

na posestvo na deželi, ki bi poučevala dvoje otrok za prva ljudsko-šolska razreda. Ponudbe in vprašanja na upravo „Slov. Nar.“ pod **Vzgojiteljica na deželo 4083.**

POZOR!!!

Karamelo, mento, bonbone v do-zah, Fandantkocke, mentol, monza bonbone, kolumbia, priporoča na debelo 4063

G. Darbo, Ljubljana,

Mestni trg št. 13. Istotam se prodajo tudi prazni zaboji.

Po vsej Jugoslaviji

se naj plje

Tolstovrška slatina in novi Silva vrec

ki se naroči pošta Gufanji, Koroško Tam se naroči tudi fino rdeče bele in črne vino ter žganje in sadni mošt. 370